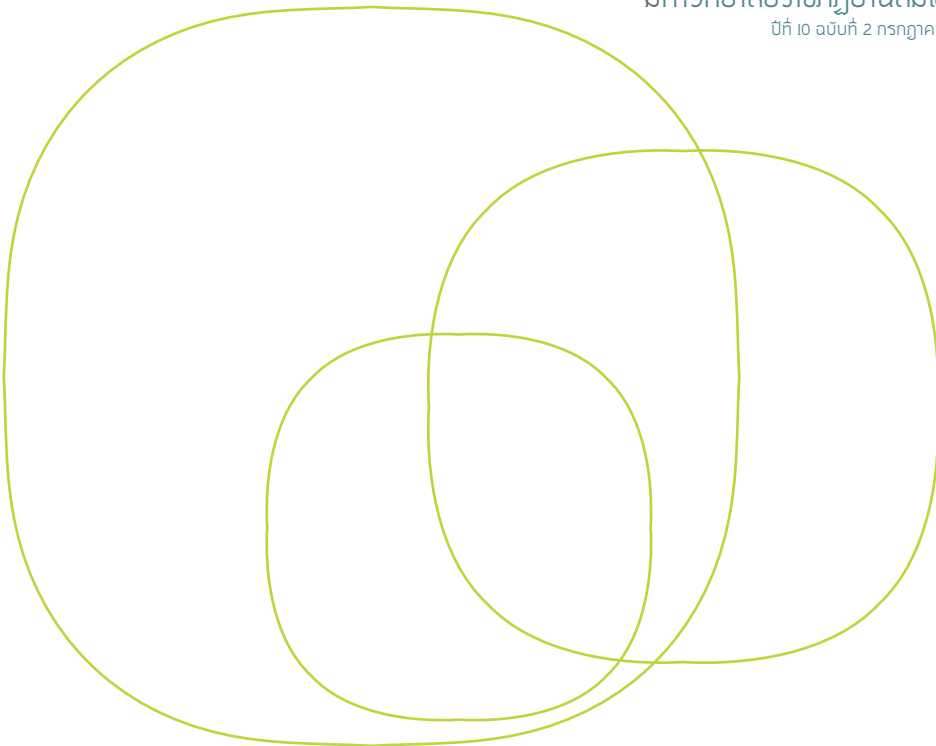

วารสาร

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2559

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

วารสารวิชาการของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ISSN : 1906-1102

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 1061 ซอยอิสรภาพ 15
แขวงทิวไรจี้ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทรศัพท์ 0 2473 7000 ต่อ 2003, 2012, 2000
อีเมล : human_bsru@hotmail.com เว็บไซต์ <http://human.bsru.ac.th/ejournal/index.php>

วัตถุประสงค์

วารสารวิชาการฉบับนี้ออกปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม — มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม) ของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัย รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการ และการวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในสาขาดังกล่าวต่อไป

ที่ปรึกษา

อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บรรณาธิการภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.จิตรภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ นิยมามกูร มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
3. พลโท ดร.ประสารโชค อุระนุติ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
4. ดร.นันทน์ ชลายนานนท์ นักวิชาการอิสระ 25 ซอย 11 ถ.พระราม 9 เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250

กองบรรณาธิการภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี ชัยชาญกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภรณ์ หนูสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวินthy เรืองรอง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

สำนักงานกองบรรณาธิการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาพรพรณ หิรัญวัชรพฤกษ์
2. อาจารย์กิลเบิร์ต อีเด็นส์ เมามีศรี
3. นางสาวณัฐกาญจน์ รัตนพันธ์
4. นายสินธุ์ไชย ต้นสกุลชัยสันติ

แบบปก

นายสินธุ์ไชย ต้นสกุลชัยสันติ

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด โทร.0 2864 0434-5 โทรสาร. 0 24123540

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2559

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ฉบับนี้เป็นปีที่ 10 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559) ซึ่งครบรอบหนึ่งทศวรรษของการตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเป็นทางการและเป็นช่วงเดียวกับที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนถุนดินทร สยามมินทราธิราช บรมนาถบพิตร พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 แห่งราชวงศ์จักรี พระราชทานผู้เป็นที่รักและเคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2559 ยิ่งความเศร้าโศกเสียใจแก่ปวงชนชาวไทยอย่างสุดจะหาความทุกข์โศกมาเปรียบประมาณได้ในนามของกองบรรณาธิการจึงขอน้อมนำทกลอนถวายความอาลัยต่อการเสด็จสู่สวรรคาลัยดังนี้

ปางโลกใดฤทัยเฝ้าเฝ้านี้	เมื่อสมเด็จพระภูมิทรงดับขันธ
ปางโลกคล้ายสลายดับลงฉบับพลัน	แม้สุริยันจันทราดังคลาไคล
ปางกายาวอดารพระดับแล้ว	กายทิพย์แก้วสถิตอยู่คู่นิรันดร์
ปางเสด็จเสวยสวรรคตนี้วันตราย	พระเนตรฉายจากแดนสวรรค์ปกปวงไทย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเป็นห่วงแห่งความทุกข์โศกมากเพียงไร ปวงชนชาวไทยก็ยังได้ปลื้มปิติอีกครั้ง เมื่อมีการขึ้นทรงราชย์ของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี ผู้ทรงสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 อย่างต่อเนื่อง ในฐานะของผู้จัดทำวารสาร ก็ยังคงดำเนินการสืบสานงานเพื่อรองรับผลงานของนักวิชาการและนักวิจัยจากทั่วสารทิศในประเทศไทยต่อไปเช่นกัน และคณะผู้จัดทำก็ยังคงมุ่งมั่นที่จะนำวารสารเข้าสู่มาตรฐานคุณภาพตามเกณฑ์ของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index (TCI) Centre) ให้ประสบความสำเร็จในย่างก้าวของปีต่อไปอย่างแน่นอน

บทความแต่ละเรื่องในวารสารฉบับนี้ได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างเข้มข้นจนได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ “ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทยและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร” “การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุ้จาง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร” “การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” “การประเมินหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี” และ “การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile Learning”

ในนามของกองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งผลงานเพื่อเผยแพร่ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และขอเชิญชวนนักวิชาการทุกท่านได้ส่งผลงานบทความวิจัยหรือบทความวิชาการอื่นๆ มายังกองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างต่อเนื่อง กองบรรณาธิการยินดีรับพิจารณาบทความทุกประเภท และยินดีรับฟังข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ชลลดา พงศ์พัฒน์โยธิน
บรรณาธิการ
ตุลาคม 2559

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

(Peer Review)

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 15 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว
กรุงเทพมหานคร 10230
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเด่น บุญปก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพจน์ วณิชกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
4. รองศาสตราจารย์ ดร.บงอร เสรีรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5. รองศาสตราจารย์เอกธิดา เสริมทอง มหาวิทยาลัยศรีปทุม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดากร เจริญกิตบวร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภานุพงศ์ อุดมศิลป์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวรรกร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
10. รองศาสตราจารย์ ดร. อภรณ์พันธุ์ จันทร์สว่าง 266 แขวงบางบอน เขตบางบอน
กรุงเทพมหานคร 10150
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แสงเดือน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ หนูสวัสดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
15. อาจารย์ ดร.ศักรินทร์ ณ น่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน
16. อาจารย์ ดร.ชนคดี ทินนาม มหาวิทยาลัยมหิดล
17. อาจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
18. อาจารย์ ดร.ดาริณี ขำนาญหมอบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารบัญ

	หน้า
● บทบรรณาธิการ	ก
● ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ข
● การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุจาง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร อภิวัฒน์ สุธรรมดี	1
● ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จอมขวัญ สุทินนท์	21
● การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาล ตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สุนทร ทวีถาวรสวัสดิ์	37
● การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์	51
● การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี นิพนธ์ วรรณเวช	71

- การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียง
ภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือสื่อสาร
กิลเบิร์ต อีเด็นส์ เมามีศรี

85
- ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)
กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช

109
- ข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับบทความเพื่อลงพิมพ์เผยแพร่
ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

113

การศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาง
เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
Mother Cobra Spirit Worship at Bangkuntian
District, Bangkok : the Study of Belief and Ritual

อภิวัฒน์ สุธรรมดี¹
Apivat Sudhamdee

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องเล่า สัญลักษณ์ บทบาทหน้าที่และการดำรงอยู่ของความเชื่อเจ้าแม่จุงอาง โดยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผลการศึกษาพบว่า เรื่องเล่าเจ้าแม่จุงอาง จำแนกได้ 4 แบบเรื่องคือ แบบเรื่องแรงอาฆาต แบบเรื่องบนแล้วสมหวัง แบบเรื่องเจ้าแม่จุงอางเข้าฝัน และแบบเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่จุง เรื่องเล่าเหล่านี้อธิบายที่มาและยืนยันถึงความศักดิ์สิทธิ์และอิทธิฤทธิ์ของเจ้าแม่จุงอาง สัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงอางปรากฏอย่างโดดเด่นทั้งวัตถุสัญลักษณ์และพฤติกรรมสัญลักษณ์ สัญลักษณ์เหล่านี้ มีความสอดคล้องกับตำนานและทำให้ความเชื่อเจ้าแม่จุงอางเป็นรูปธรรม ลักษณะเด่นของวัตถุสัญลักษณ์คือการสื่อถึงเจ้าแม่จุงอางในฐานะที่เป็น “งูเจ้า” ส่วนพฤติกรรมสัญลักษณ์สำคัญได้แก่ การบนบานด้วย “ไขไก่” สื่อถึงลูกๆ เจ้าแม่จุงอาง ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอางมีบทบาทหลักในการตอบสนองทางใจต่อคนเมืองในโลกทุนนิยม การดำรงอยู่ของความเชื่อนี้สัมพันธ์กับรูปแบบการสื่อสารสมัยใหม่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสารมวลชน การผสมผสานและกลมกลืนหลายความเชื่อให้เป็นหนึ่งเดียว การมีบทบาทเฉพาะและเป็นทางเลือกหนึ่งในวิถีเมืองอันซับซ้อน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คำสำคัญ : เจ้าแม่จงอาง, ศาลเจ้าแม่จงอาง, เรื่องเล่าเจ้าแม่จงอาง

Abstract

This research aims at examining narratives, symbols, functions and existence of Mother Cobra Spirit (Chao Mae Ngu Chong Ang in Thai) by documents gathered from paper sources, online data and field researches. The study reveals that there are 4 types of narratives: 1) revenge of Mother Cobra, 2) wishes fulfilled by sacred offerings, 3) Mother Cobra who come in dreams and 4) sacred Mother Cobra. All describes the origin of this female serpent spirit and insists of both “her” sacredness and miraculous powers. Ritual symbols, not only object but also act ones that related with mythical narratives, distinctly present in order to concretely form the belief of Mother Cobra. The most distinct object symbol is to show the Mother Cobra as a spirit while the most significant act symbol is to offer eggs representing the cobra’s offspring. The belief and rituals resulting from the Mother Cobra worship mainly functions as a wish fulfilling choice of urban people living into the complicated world of Capitalism. The worship, which blended many beliefs together, exists in modern media like the online data, too.

Keywords : Mother Cobra, Spirit Mother Cobra Shrine,
Mother Cobra Narratives

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ก้าวหน้า และคนไทย โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่ในเมืองใหญ่อย่างกรุงเทพมหานครมีการศึกษาสูงขึ้น ในภาวะเช่นนี้ ธรรมชาติความเป็นเหตุเป็นผลที่สามารถพิสูจน์ได้แบบวิทยาศาสตร์น่าจะมีความสำคัญและสอดคล้องกับลักษณะของผู้คนและสังคมสมัยใหม่ อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริงคนไทย

จำนวนหนึ่งยังคงเชื่อในเรื่องลี้ลับที่พิสูจน์ไม่ได้ หนึ่งในนั้นคือความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาง

ศาลเจ้าแม่จุงอางตั้งอยู่ริมถนนพระราม 2 บริเวณปากซอย 48 เป็นศาลขนาดใหญ่และมีผู้คนมากราบไหว้เป็นจำนวนมาก ความน่าสนใจของความเชื่อเจ้าแม่จุงอางอยู่ที่ความเชื่อนี้เป็นความเชื่อใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในราว 40 ปีที่ผ่านมา เจ้าแม่จุงอางเป็น “ผีเจ้า” ศาลเจ้าแม่จุงอางเป็นศาลผีเพียงแห่งเดียวที่ปรากฏตัวโดดเด่นและดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงบนถนนพระราม 2 ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองในเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

อัตลักษณ์ของศาลเจ้าแม่จุงอางคือการบูชาในศาลประกอบไปด้วยรูปเคารพจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการกราบไหว้บนบานด้วยไข่ไก่ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนไข่เจ้าแม่จุงอาง ในพื้นที่ทางความเชื่อของคนไทยนั้นไม่ปรากฏการนับถือบูชาในลักษณะนี้ให้เห็นมากนัก จึงน่าสนใจว่า ความเชื่อเจ้าแม่จุงอางซึ่งเป็น “ผีใหม่” ประกอบสร้างขึ้นอย่างไร และความเชื่อนี้มีบทบาทตอบสนองต่อคนเมืองด้านใดบ้าง

เพื่อตอบคำถามในประเด็นดังกล่าว เบื้องต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาที่มาของความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งนั่นก็คือ เรื่องเล่า (narrative) เกี่ยวกับเจ้าแม่จุงอาง โดยธรรมชาติแล้วเรื่องเล่าจะถูกสืบทอดปากต่อปาก แต่จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่า เรื่องเล่าเจ้าแม่จุงอางได้รับการถ่ายทอดโดยสื่อมวลชนและสื่อออนไลน์เป็นหลัก ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นการดำรงอยู่ของเรื่องเล่าในบริบทใหม่ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยนแปลงไป เรื่องเล่าเจ้าแม่จุงอางมีลักษณะเป็น “ตำนาน” การศึกษาด้านานเป็นการศึกษาความหมายหรือความนัยที่ซ่อนเร้นอยู่ในเรื่องเล่า ไม่ว่าจะเป็นสัญลักษณ์ของตำนานหรือพิธีกรรมความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับตำนาน ตำนานจึงเป็นระบบการสื่อสารแบบหนึ่งที่ทำให้เข้าใจหรือมองเห็นมิติทางวัฒนธรรมของมนุษย์แต่ละกลุ่มได้ ยิ่งกว่านั้น ตำนานยังเป็นเรื่องเล่าที่บ่งชี้ให้เห็นถึงความรู้ ความคิด และความเชื่อของกลุ่มคนในสังคม (ปฐม หงษ์สุวรรณ, 2550, น.25)

การประกอบสร้างเรื่องราวในตำนานให้เป็นรูปธรรมจับต้องได้และรับรู้แก่คนทั่วไปจะกระทำผ่าน “สัญลักษณ์” ในการบูชา การศึกษาวัตถุสัญลักษณ์และพฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงอางอาจช่วยเผยให้เห็นว่า ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอางสร้างสรรค์ขึ้นอย่างไร รูปแบบใด สิ่งดังกล่าวน่าจะสะท้อนมิติทัศน์ทาง

ความเชื่อของคนเมืองได้ นอกจากนี้การที่ความเชื่อและพิธีกรรมเจ้าแม่จุงอาจได้รับความนิยมยิ่งในสังคมเมืองนั้น แสดงว่าความเชื่อและพิธีกรรมดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการบางอย่างของคนเมืองได้ พิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาจมีทั้งพิธีกรรมของปัจเจกชนและพิธีบูชาเจ้าแม่จุงอาจประจำปี พิธีกรรมเหล่านี้น่าจะสื่อถึงความในใจ บางอย่างของคนเมือง การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ โดยจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของข้อมูล

ความเชื่อเรื่อง “เจ้าแม่จุงอาจ” เป็นข้อมูลคติชนในสังคมเมืองที่ดำรงอยู่อย่างมีสีสัน อีกทั้งศาลเจ้าแม่จุงอาจก็ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ฝั่งธนบุรีอันสัมพันธ์กับพื้นที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา นอกจากนี้ความเชื่อดังกล่าวยังไม่มีผู้ใดศึกษาในเชิงวิชาการมาก่อน งานวิจัยนี้อาจเป็นช่องทางหนึ่งที่ช่วยสร้างความเข้าใจต่อระบบความเชื่ออันซับซ้อนของคนเมือง รวมถึงเผยให้เห็นเบื้องลึกของคนไทยในสังคมเมืองได้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยมี 3 ประการ คือ เพื่อรวบรวมเรื่องเล่าเกี่ยวกับเจ้าแม่จุงอาจ เพื่อศึกษาสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงอาจ และเพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และการดำรงอยู่ของความเชื่อเจ้าแม่จุงอาจในบริบทของสังคมเมือง

วิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาจ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลความเชื่อและเรื่องเล่าเกี่ยวกับเจ้าแม่จุงอาจจากเอกสารลายลักษณ์ และข้อมูลในสื่อออนไลน์ จากนั้นลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูล วัตถุสัญลักษณ์ พฤติกรรมสัญลักษณ์ โดยเก็บข้อมูลพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาจทั้งจากปัจเจกชนและพิธีบวงสรวงเจ้าแม่จุงอาจประจำปี วิธีการในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม กลุ่มบุคคลที่สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้มากราบไหว้ศาลเจ้าแม่จุงอาจ เจ้าหน้าที่ดูแลศาลเจ้าแม่จุงอาจ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณใกล้เคียง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยประยุกต์แนวคิดเรื่องแบบเรื่อง (Tale type) ของสติด ธอมป์สัน เพื่อศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าเจ้าแม่ จุงอาจ และประยุกต์ใช้ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของวิลเลียม บาสคอม เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอาจที่มีต่อคนเมือง

ภูมิหลังความเชื่อเจ้าแม่จุงอาง

ความเชื่อ “เจ้าแม่จุงอาง” เกิดขึ้นเมื่อครั้งที่มีการตัดถนนพระราม 2 เป็นเส้นทางเชื่อมกรุงเทพฯสู่ภาคใต้ ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ศาลเจ้าแม่จุงอางแห่งแรกสร้างขึ้นเมื่อใด แต่หากพิจารณาจากบริบทแวดล้อมพอประมาณการณืได้ว่า ศาลเจ้าแม่จุงอางแห่งแรกน่าจะสร้างขึ้นในราวๆ พ.ศ.2513 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มการก่อสร้างถนนพระราม 2 โดยเป็นศาลไม้เล็กๆ ตั้งอยู่ริมถนนบริเวณหลักกิโลเมตรที่ 5-6

ตำนานการก่อสร้างศาลเจ้าแม่จุงอางเล่าว่า ระหว่างการก่อสร้างถนนพระราม 2 เมื่อสร้างมาถึงหลักกิโลเมตรที่ 5-6 คนงานได้นอนหลับไปแล้วฝันว่าเจ้าแม่จุงอางมาหา บอกว่าอย่าเพิ่งก่อสร้างทางในบริเวณถัดไป ขอเวลาอีก 7 วัน เนื่องจากกำลังท้องแก่ เมื่อลูกออกแล้วจะย้ายไปอยู่ที่อื่น คนงานสะดุ้งตื่นขึ้นมาแล้วเล่าความฝันให้หัวหน้าฟัง หัวหน้าคนงานไม่เชื่อ สั่งให้ดำเนินการก่อสร้างต่อไป ระหว่างที่คนงานกำลังขัปรถเกลี่ยดินอยู่นั้นได้ถอยไปทับครอบครีวจุงอางตายทั้งหมดก็ตกใจเป็นอันมาก เมื่อกลับมาบ้านได้เกิดอาเพศ คนงานคนนั้นบังเอิญถอยรถยนต์ทับครอบครีwtตัวเองตายทั้งหมดเช่นกัน เหตุการณ์นี้ทำให้คนงานดังกล่าวเสียสติและหายไปอย่างไร้ร่องรอย นับแต่นั้นมาก็ได้เกิดเรื่องร้ายๆ ขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอุบัติเหตุร้ายแรงที่เกิดขึ้นเป็นประจำ ผู้คนเริ่มเล่าขานกันถึงความโกรธ แรงแยบาบาท และความอาฆาตเค้นของเจ้าแม่จุงอางที่มีต่อมนุษย์ และจะเอาชีวิตมนุษย์ที่เดินทางผ่านไปมาเพื่อชำระแค้น ต่อมาจึงได้มีการสร้างศาลไม้เล็กๆ ขึ้นบูชาเจ้าแม่จุงอางในบริเวณนั้น

ในราว พ.ศ.2539 ได้มีการขยายถนนพระราม 2 ให้ใหญ่ขึ้น จึงทำให้ต้องมีการย้ายศาล ตอนนี้มีเรื่องเล่าเล่าว่า เจ้าแม่จุงอางไปเข้าฝันน้องสาวเจ้าของที่ดินบริเวณศาลปัจจุบันว่า ได้รับความลำบากเพราะมีการสร้างขยายถนน เห็นที่ดินตรงบริเวณนั้นยังว่างอยู่ อยากจะขอให้สร้างศาลใหม่ให้ (ไทรเทพ ไกรงู, 2559, ออนไลน์) ศาลเจ้าแม่จุงอางแห่งนี้เริ่มก่อสร้างในปี พ.ศ.2539 ตั้งอยู่บริเวณริมถนนพระราม 2 บริเวณปากซอย 48 ระหว่างการก่อสร้างเกิดเหตุอัศจรรย์คือมีผู้คนจำนวนมากมากราบไหว้ จากที่แรกว่าจะสร้างศาลเล็กๆ จึงได้สร้างศาลขนาดใหญ่ให้เจ้าแม่ ศาลเจ้าแม่จุงอางก็ได้รับความนิยมตั้งแต่นั้นมากระทั่งปัจจุบัน

ภาพที่ 1 ศาลเจ้าแม่จงอางและลูก (แม่ขวัญ)
ตั้งอยู่ริมถ.พระราม 2 บริเวณปากซอย 48
(อภิวัฒน์ สุธรรมดี, ผู้ถ่ายภาพ, 2559)

เรื่องเล่าเจ้าแม่จงอาง

เรื่องเล่าเจ้าแม่จงอางรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2558 ได้ทั้งสิ้น 14 สำนวน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเล่าที่ปรากฏอยู่ในสื่อออนไลน์ และสื่อประเภทนี้ก็มีบทบาทอย่างมากที่ทำให้ความเชื่อเจ้าแม่จงอางแพร่กระจายไปทั่วชุมชนเมือง สอดคล้องกับข้อมูลภาคสนามที่พบว่าผู้มากราบไหว้เจ้าแม่จงอางส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาวชาวเมือง คนกลุ่มนี้เข้าถึงสื่อออนไลน์และสืบค้นข้อมูลที่ตนเองสนใจจากอินเทอร์เน็ต ลักษณะเด่นประการหนึ่งของสื่ออินเทอร์เน็ตคือมีความทันต่อเหตุการณ์สูง อีกทั้งยังมีกระตุ้ซึ่งเป็นช่องทางให้คนที่สนใจในเรื่องเดียวกันได้โพสต์ข้อมูลสื่อสารกัน

เรื่องเล่าเจ้าแม่จงอางปรากฏอย่างหลากหลาย และมีพลวัตสูง เรื่องเล่าพื้นฐานทั่วไปจะเล่าตำนานดั้งเดิมอันเป็นจุดกำเนิดของความเชื่อเจ้าแม่จงอาง นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าอีกกลุ่มหนึ่งที่เล่าเรื่องอื่นๆ โดยอ้างอิงจากประสบการณ์ตรงของตน เช่น เรื่องเล่าสำนวนที่ 6 เล่าเรื่อง “ขอลูกแล้วสมหวัง” เรื่องเล่าสำนวนที่ 7 เล่าเรื่อง

“คนเกิดปีงู ขอพร ถูกถอดเตอริ” เรื่องเล่าสำนวนที่ 8 เล่าเรื่อง “ตงงาน บนของงาน ได้งานสมใจ” ฯลฯ

ในบทความนี้จะให้ตัวอย่างเรื่องเล่าบางสำนวนพอเป็นตัวอย่าง คือ สำนวนที่ 11 “บนเจ้าแม่เรื่องชายที่ดิน” ดังนี้

“ผมซื้อที่ดินกรมบังคับคดีของธนาคารแห่งหนึ่ง ปรากฏว่าเป็นที่ดินตาบอด ประกาศขายไปก็ไม่มีใครซื้อ ไปเจรจากับธนาคารขอให้แก้ปัญหาก็ธนาคารไม่สนใจบอก ว่าซื้อที่ดินกรมบังคับคดีต้องตรวจสอบเอง ธนาคารไม่รับผิดชอบ ผมมาบนที่ศาลเจ้าแม่จุ่งอางและลูกว่าขอให้ขายที่ดินได้ ทั้งที่ไม่เคยบนที่ไหนมาก่อนในชีวิต แต่ตอนนั้นสิ้นหวัง และได้พยายามมาแล้วถึง 2 ปี เมื่อบนได้ 2 เดือน ปรากฏว่าธนาคารยอมซื้อที่ดินคืน ตอนนั้นแม่แต่ทนายที่เคยคดีให้ย้งงเลยว่าจะธนาคารยอมได้ไง ทุกวันนี้ผมไปไหว้เดือนละครั้ง เพราะบ้านอยู่ใกล้ ชอบไปดูที่ออกมาข้างๆ ศาล นานๆ ที่จะเห็นมีงูเห่าเผือกออกมาด้วย”
(ที่แอลแอล 01, 2558, ออนไลน์)

น่าสนใจว่าเรื่องเล่าเจ้าแม่จุ่งอางที่ปรากฏมากเป็นเรื่องเล่าถึงความศักดิ์สิทธิ์จากการบนบาน ไม่ว่าจะเป็นบนขอลูก บนเรื่องความรัก บนขอโชคลาภ บนเรื่องธุรกิจค้าขายที่ประสบปัญหา รวมถึงบนเรื่องปัญหาสุขภาพ นับได้ว่าเรื่องเล่าเหล่านี้เป็นพลวัตของเรื่องเล่าเจ้าแม่จุ่งอางที่เป็นการผลิตซ้ำและยืนยันให้ความเชื่อนี้สามารถดำรงอยู่ได้ในบริบทปัจจุบัน

แบบเรื่องเจ้าแม่จุ่งอาง

แบบเรื่อง หมายถึงลำดับของอนุภาคเด่นๆ ที่ประกอบกันเป็นนิทานหรือเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งๆ แบบเรื่องแต่ละแบบจะเป็นอิสระในตนเอง คือ มีความสมบูรณ์ในตัวเอง เมื่อเล่า (ศิริพร ณ ถลาง, 2522, น.75) การศึกษาแบบเรื่องของเรื่องเล่าเจ้าแม่จุ่งอาง จะช่วยให้เห็นการสืบทอดและการแตกเรื่อง ยังผลให้เห็นถึงความแพร่หลายของเรื่องเล่าเจ้าแม่จุ่งอาง อีกทั้งช่วยให้เข้าใจ “ความหมาย” ที่แฝงอยู่ในเรื่องเรื่องเล่าด้วย

เรื่องเล่าเจ้าแม่จางอาน 14 ส่วนวนที่พบ สามารถจัดแบบเรื่องได้ 4 แบบดังนี้

แบบเรื่องแรงอาฆาต	แบบเรื่องบนแล้วสมหวัง	แบบเรื่องเจ้าแม่งู เข้าฝัน	แบบเรื่องความ ศักดิ์สิทธิ์
ส่วนที่ 1 คนงาน ถอยรถเหยียบงูตาย เจ้าแม่จางอานแค้น ส่วนที่ 2 นายช่าง กระตุนนท้บงูตาย ต่อมาขับรถคว่ำเสีย ชีวิต ส่วนที่ 4 งูเจ้า อาฆาต เกิดอุบัติเหตุ บ่อยจึงต้องตั้งศาล ส่วนที่ 5 กิณภูมิ หงอน คนกินประสบ อุบัติเหตุตาย	ส่วนที่ 6 ขอลูกเจ้า แม่แล้วสมหวัง ส่วนที่ 7 คนเกิดปิ้ง ลองขอพรเจ้าแม่ งู ลอตเตอร์ ส่วนที่ 8 ตกงาน ขอพรเจ้าแม่ให้ได้ งาน ได้งานสนใจ ส่วนที่ 9 บนเรื่อง งาน ได้งานสนใจ ส่วนที่ 10 ขอพร ให้ปัญหาในครอบครัว คลี่คลาย สมหวัง ส่วนที่ 11 บน เจ้าแม่เรื่องชายที่ดิน สมหวัง	ส่วนที่ 12 บนเจ้า แม่ไว้แล้วล้ม เจ้าแม่ ไปเตือนในฝัน ส่วนที่ 14 คนปิ้ง กลัวงูแต่ก็ไปไหว้ เจ้า แม่มาเข้าฝัน	ส่วนที่ 3 ปาฏิหาริย์ ไฟไหม้ศาลเจ้าแม่ ส่วน 13 ทำทาย เจ้าแม่ เลยเจอดี

1. แบบเรื่องแรงอาฆาต เป็นแบบเรื่องดั้งเดิมอันเป็นจุดกำเนิดของความเชื่อเจ้าแม่จางอาน และเป็นแบบเรื่องที่รู้จักกว้างขวางมากที่สุด โครงเรื่องแบ่งได้ 5 ตอน ได้แก่ 1) เจ้าแม่งูเข้าฝันเตือนให้ชะลอการก่อสร้างทางออกไปก่อน 2) ฝ่าฝืน 3) รถทับงูตายทั้งครอบครัว 4) วิญญาณงูอาฆาต ตามเอาชีวิต ทำให้เกิดอุบัติเหตุ และ 5) สร้างศาลเพียงตาบูชาเจ้าแม่

2. แบบเรื่องบนแล้วสมหวัง เป็นแบบเรื่องที่พบมากที่สุด สะท้อนให้เห็นชีวิตของคนเมืองที่ต้องการที่พึ่งทางใจ เรื่องที่ผู้คนบนบานมักเป็นเรื่องราวโลกและเกี่ยวพันกับวัตถุนิยม โครงเรื่องแบ่งได้ 3 ตอน ได้แก่ 1) มีปัญหา หาทางออกไม่ได้ 2) หมดหวังจึงไปบนเจ้าแม่ 3) สมประสงค์ในสิ่งที่หวังอย่างทันตาเห็น

3. **แบบเรื่องเจ้าแม่งูเข้าฝัน** เป็นแบบเรื่องที่เป็นพลวัตของเรื่องเล่าเจ้าแม่จางอาน จุดเน้นอยู่ที่หากบนอะไรไว้ต้องทำตามสัญญา ไม่เช่นนั้น เจ้าแม่จางจะไปทวงแบบเรื่องนี้ทำให้เรื่องเล่าเจ้าแม่จางอานมีความลึกลับ น่าเกรงขาม อีกทั้งทำให้ความเชื่อเจ้าแม่มีชีวิตและเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา โครงเรื่องแบ่งได้ 5 ตอน ได้แก่ 1) บนเจ้าแม่ 2) สมหวังในสิ่งที่บน 3) ลืมแก้บน 4) เจ้าแม่ไปปรากฏกายทวงสัญญาในความฝัน 5) รีบกลับมาแก้บน

4. **แบบเรื่องความศักดิ์สิทธิ์** เป็นการอ้างอิงหลักฐานเพื่อตัดไม้ข่มนาม คือ ข่มขวัญให้เกรงกลัว ไม่กล้าลบหลู่ แสดงถึงอำนาจของเจ้าแม่จางอานในการควบคุมธรรมชาติและโชคชะตาของมนุษย์ โครงเรื่องแบ่งได้เป็น 3 ตอนได้แก่ 1) ผู้ไม่เชื่อมาลบหลู่เจ้าแม่ 2) มีอันเป็นไป 3) มาขอขมาแล้วเกิดเหตุอัศจรรย์

เรื่องเล่าเจ้าแม่จางอานมีพลวัตอย่างต่อเนื่อง เกิดจากการอ้างอิงประสบการณ์ตรงของผู้ศรัทธา เรื่องเล่าสะท้อนให้เห็นความต้องการทางโลก อีกทั้งยังทำหน้าที่ยืนยันความศักดิ์สิทธิ์ของความเชื่อนี้ด้วย

การประกอบสร้างสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จางอาน

การประกอบสร้างความเชื่อเจ้าแม่จางอานให้เป็นรูปธรรมต้องใช้สัญลักษณ์ เป็นสื่อ สัญลักษณ์เกี่ยวกับเจ้าแม่จางอานปรากฏในรูปวัตถุและพฤติกรรม ดังนี้

1. **วัตถุสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จางอาน** วัตถุสัญลักษณ์ที่ปรากฏในศาลเจ้าแม่จางอานมีหลากหลายรูปแบบ ดังนี้

1.1 **วัตถุสัญลักษณ์แทนเจ้าแม่จางอาน** ได้แก่ สัญลักษณ์ที่สื่อถึงองค์เจ้าแม่จางอาน ประกอบด้วย ไม้สลักรูปงูแผ่พังพานขนาดใหญ่สวมมงกุฏ หุ่นเจ้าแม่ที่มีรูปกายเป็นมนุษย์ เครื่องทรงและเครื่องยศเจ้าแม่จางอาน

1.2 **วัตถุสัญลักษณ์แทนครอบครัวเจ้าแม่จางอาน** ตำนานเจ้าแม่จางอานเล่าถึงลูกๆ สื่อว่า เจ้าแม่จางอานมีครอบครัว จึงได้จำลองหุ่นมนุษย์ผู้ใหญ่หญิงชายเป็นเจ้าแม่และเจ้าพ่อจางอาน และหุ่นเด็กหญิงชายอีก 2 คนเป็นตัวแทนลูกๆ ของเจ้าแม่จางอาน ครอบครัวเจ้าแม่จางอานนี้สวมมงกุฏและสวมศิราภรณ์อย่างกษัตริย์ สื่อถึงความเป็น “เทพเจ้า” หรือ “งูเจ้า” ของเจ้าแม่จางอาน

1.3 วัตถุลักษณะแทนบริวารเจ้าแม่จุ่งจาง ได้แก่ รูปปั้นจำนวนมากทำจากวัสดุต่างๆ เช่น ไม้ หิน สำริด และปูนปลาสเตอร์ ขนาดของรูปปั้นมีหลากหลายขนาด อีกทั้งยังมีรูปปั้นที่มีรูปร่างเป็นคน ลักษณะเหมือนนางนาคราช คือรูปร่างเป็นสตรีมีสัญลักษณ์ “งู” อยู่เหนือศีรษะ นอกจากนี้บริวารยังปรากฏในลักษณะ “งูเป็นๆ” จำนวนมากที่อาศัยอยู่ข้างศาล เชื่อกันว่างูเหล่านี้เป็นบริวารของเจ้าแม่จุ่งจางจึงไม่มีผู้กล้าทำร้าย และน่าแปลกที่ไม่เคยปรากฏด้วยว่างูเหล่านี้ทำอันตรายชาวบ้านที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงศาลเจ้าแม่จุ่ง

1.4 วัตถุลักษณะเกี่ยวกับ “งู” จากลัทธิความเชื่อต่างๆ เป็นการเชื่อมโยงความเชื่อเจ้าแม่จุ่งจางเข้าหาความเชื่ออื่นซึ่งเก่าแก่และดั้งเดิมกว่าเพื่ออ้างความศักดิ์สิทธิ์ ได้แก่ งูเทพเจ้าจากศาสนาฮินดู คือ คุปติคล่องพระศอกของพระศิวะ และพระแม่มนสาเทวี เทพีแห่งอสรพิษ ทั้งนี้ในศาลปรากฏรูปเคารพ และรูปภาพของเทพเจ้าทั้ง 2 พระองค์จัดวางอยู่บนชั้นด้านหลังหุ่นเจ้าแม่จุ่งจาง

1.5 วัตถุลักษณะแทนสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ได้แก่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในคติความเชื่อของคนร่วมสมัยที่ปรากฏร่วมในศาลเจ้าแม่จุ่งจาง ได้แก่ ศาลพระภูมิเจ้าที่ ศาลตายาย และศาลเจ้าแบบจีน

วัตถุลักษณะที่ปรากฏยังศาลเจ้าแม่จุ่งจางทำให้ความเชื่อเจ้าแม่จุ่งจางปรากฏเป็นรูปธรรม และเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา อีกทั้งยังมีการบูรณาการความเชื่อโดยเชื่อมโยงเจ้าแม่จุ่งจางกับงูเทพเจ้าในศาสนาฮินดู และสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ ในคติความเชื่อแบบไทย

ภาพที่ 2 รูปเคารพเจ้าแม่จางอานปรากฏทั้งที่รูปกายเป็นงูและมนุษย์
(อภิวัดน์ สุธรรมดี, ผู้ถ่ายภาพ, 2559)

2. พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงจาง พฤติกรรมการกราบไหว้เจ้าแม่จุงจางมีลักษณะเป็นไปอย่างเสรี คือผู้มากราบไหว้มีอิสระที่จะกราบไหว้บนบานในวิธีของตน อีกทั้งยังสามารถเข้าไปสัมผัสสักรูปเคารพเจ้าแม่จุงจางได้ด้วย พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงจางแบ่งกว้างๆ ได้ดังนี้

2.1 พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการกราบไหว้เจ้าแม่จุงจางในโอกาสทั่วไป เป็นการกราบไหว้บูชาเป็นปกติของผู้นับถือศรัทธา วิธีการกราบไหว้มีขั้นตอนที่ปฏิบัติกันทั่วไปคือ เริ่มจากจุดธูป 5 ดอก นำพวงมาลัยกับน้ำชาไหว้ศาลพระภูมิ แล้วจุดธูป 9 ดอก ถวายหมากพลู พวงมาลัยไหว้ศาลตายาย จากนั้นจึงจุดธูป 9 ดอก ถวายไข่ไก่สด 9 ฟอง และพวงมาลัยไหว้เจ้าแม่จุงจาง ในการไหว้เจ้าแม่จุงจางไม่ปรากฏบทสวด แต่ละคนต่างอธิษฐานในแบบของตน พฤติกรรมอื่นๆ ที่ปรากฏ ได้แก่ การขอหวย การบนบาน การขอพร การเสี่ยงทาย ฯลฯ ทั้งนี้ศาลเจ้าแม่จุงจางไม่มี “ร่างทรง” ผู้มากราบไหว้สามารถสื่อสารได้โดยตรงกับเจ้าแม่จุงจาง

2.2 พฤติกรรมสัญลักษณ์ในงานบวงสรวงเจ้าแม่จุงจางประจำปี งานบวงสรวงประจำปี จัดขึ้นในวันที่ 1 มกราคมของทุกปี เวลา 08.00-12.00 น. จากการเก็บข้อมูลภาคสนามเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2559 พบว่ามีผู้เข้าร่วมพิธีประมาณ 100 คน ผู้มีบทบาทหลักคือเจ้าของศาล (ไม่ประสงค์ให้ออกนาม) และเครือญาติ การตกแต่งสถานที่ในวันดังกล่าวมีลักษณะพิเศษ คือ จัดวางบายศรีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะบายศรีรูปทรงเป็นพญานาค เครื่องประกอบพิธีแบ่งเครื่องไหว้เป็น 4 ส่วน สำหรับพระภูมิเจ้าที่ ศาลตายาย ศาลเจ้าจิ้น และเจ้าแม่จุงจาง ทั้งหมดเป็นผลไม้มงคล โดยไม่มีของคาว การบวงสรวงเริ่มต้นตอน 09.00 น. โดยเจ้าของศาลจุดธูปเทียน ประธานบูชาเจ้าแม่จุงจาง ไม่ปรากฏบทสวดและพราหมณ์ในพิธีกรรม จากนั้นเป็นการถวายบายศรีแขกแต่หัวรูปพระอิศวรและพระแม่মনสาเทวีแห่งอสรพิษ เสร็จแล้วมีการเฉลิมฉลองด้วยการเซิมังกร และการทำบุญเลี้ยงพระ สุดท้ายเป็นการประพรมน้ำพระพุทธมนต์ทั่วทั้งบริเวณศาลของพระภิกษุสงฆ์เพื่อความเป็นสิริมงคล

พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงจางทั้งแบบปัจเจกบุคคลและแบบพิธีกรรมประจำปีเป็นไปอย่างเรียบง่าย เน้นการเข้าถึงเจ้าแม่จุงจางโดยไม่ต้องผ่านตัวกลาง ประการสำคัญพฤติกรรมเหล่านี้เป็นไปในลักษณะที่ไม่ขัดแย้งกับแนวคิดกระแส

หลักคือพระพุทธศาสนา เห็นได้จากหัวใจหลักของพิธีบวงสรวงประจำปีคือการทำบุญศาลตามวิถีพุทธ พฤติกรรมสัญลักษณ์แสดงให้เห็นการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนของความเชื่อต่างลัทธิต่างมิติในวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย

ภาพที่ 3 พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จางอานของปัจเจกบุคคล
และในพิธีบวงสรวงประจำปี

(อภิวัฒน์ สุธรรมดี, ผู้ถ่ายภาพ, 2559)

บทบาทของความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จางที่มีต่อคนเมือง

ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จางอาจมีบทบาทตอบสนองต่อคนในสังคมเมืองในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. บทบาทในการตอบสนองทางใจแก่ปัจเจกบุคคลในโลกทุนนิยม บทบาทในการตอบสนองทางใจเป็นบทบาทที่ปรากฏเด่นชัดจากการสัมภาษณ์ผู้มากราบไหว้เจ้าแม่จาง บทบาทเหล่านี้มักเกี่ยวข้องกับเรื่องทางโลก คือเป็นความต้องการของผู้คนในการดำเนินชีวิตอย่างปฏิกูล เรื่องที่เล่าขานกันว่าบนบานแล้วสำเร็จได้แก่ การงาน ธุรกิจ ความรัก การเจ็บป่วย โชคลาภ และการขอลูก น่าสนใจว่าผู้มากราบไหว้เจ้าแม่จางส่วนใหญ่เป็นคนเมืองที่อยู่ในวัยกลางคน คนเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรเอกชนหรือประกอบอาชีพค้าขาย เป็นไปได้ว่าคนเหล่านี้รู้สึกไม่มั่นคงในด้านการงานและการดำเนินชีวิตจึงต้องการอำนาจเหนือธรรมชาติเพื่อเสริมกำลังใจ ให้อุบัติการณ์ผู้คอยดูแลปกป้อง ตลบันดาล และอำนวยความสะดวกให้สิ่งที่ปรารถนาประสบผลสำเร็จ สิ่งที่ต้องการสมหวังหรือไม่สมหวัง แต่ระหว่างรอ “ความสุขของการมีหวัง” เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์

2. บทบาทในการแสดงตัวตนทางความเชื่อของกลุ่มชนหนึ่งในสังคม เจ้าของศาลเจ้าแม่จางแห่งปัจจุบันเป็นคนไทยเชื้อสายจีน สิทธิในการครอบครองศาลเจ้าแม่จางอ้างอิงจากเรื่องเล่าเจ้าแม่จางเข้าฝันขอมายอยู่ด้วย ในโอกาสทั่วไปผู้ไปกราบไหว้อาจไม่สามารถทราบได้ว่าใครเป็นเจ้าของศาล แต่ในพื้นที่พิธีกรรมคืองานบวงสรวงประจำปี เจ้าของศาลมีบทบาทหลักในพิธีกรรม ศาลเจ้าแม่จางเป็น “พื้นที่ทางความเชื่อ” ของคนกลุ่มหนึ่งที่นำเสนอตัวตนแตกต่างจากความเชื่อกระแสหลัก แต่ในความต่างนั้นก็ยังคงอิงแอบและไม่ขัดแย้งกับความเชื่อกระแสหลัก คือพุทธ พราหมณ์ ผี ที่เป็นดังนี้เพราะความเชื่อกระแสหลักได้ฝังรากอย่างมั่นคงในวัฒนธรรมไทย การจะสถาปนาความเชื่อใหม่อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จำต้องอิงแอบกับความเชื่อทั้ง 3 กระแสนี้ อย่างไรก็ตามความเชื่อเจ้าแม่จางเป็นช่องทางและเป็นพื้นที่แสดงตัวตนของคนกลุ่มใหม่นี้ได้อย่างน่าสนใจ

3. บทบาทในการเติมเต็มวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ คือเติมเต็ม “ช่องว่าง” ทางความเชื่อของคนเมืองให้บริบูรณ์ กล่าวคือความเชื่อเจ้าแม่จางตอบสนองความต้องการทางโลกอันเป็นความต้องการของปฏิกูลคนเมือง ความต้องการทางโลกนี้

เป็นช่องว่างที่ศาสนาหลักคือพุทธศาสนาทำได้ไม่ตึงนัก เพราะปรัชญาของพุทธศาสนาคือ การทำความดี สะสมบุญเพื่อชาติหน้า เป็นความดีที่จะส่งผลในอนาคตอันไกลไม่ใช่ปัจจุบัน สมัยอย่างที่คนเมืองต้องการ ความเชื่อเรื่องผีและเทพเจ้าพราหมณ์แม้จะตอบสนองต่อ เรื่องทางโลกได้เช่นกัน แต่ก็ต้องกระทำพิธีกรรมผ่านตัวกลาง เช่น ร่างทรง หรือพราหมณ์ ซึ่งยุ่งยากและไม่สะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่มိต้นทุนต่ำ ในแง่ี้ความเชื่อเจ้าแม่จุงอางจึงมีบทบาทเติมเต็มช่องว่างวัฒนธรรมทางความเชื่อให้สมบูรณ์ คือตอบสนอง ความต้องการทางโลกในชีวิตปัจจุบัน และทุกคนสามารถเข้าถึงอำนาจนั้นได้โดยตัวเอง

การดำรงอยู่ของความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอางในบริบทร่วมสมัย

ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอางเกิดขึ้นใน “บริบทเมือง” ดำรงอยู่อย่าง สัมพันธ์กับวิถีชาวเมืองซึ่งแตกต่างวิถีชาวบ้านในวัฒนธรรมดั้งเดิม การดำรงอยู่ของความ เชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงอางมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. ดำรงอยู่อย่างสัมพันธ์กับการสื่อสารสมัยใหม่ผ่านสื่อออนไลน์และ สื่อมวลชน เรื่องเล่า เจ้าแม่จุงอางปรากฏอย่างชัดเจนในสื่อออนไลน์และสื่อมวลชน สื่อทั้งสองเป็นช่องทางหลักที่ทำให้ความเชื่อดังกล่าวแพร่กระจายและเป็นที่รับรู้ไปทั้ง สังคมเมือง จากการสัมภาษณ์ผู้มากราบไหว้พบว่าผู้มาครั้งแรกส่วนใหญ่รับทราบเรื่องราว เจ้าแม่จุงอางจากสื่อเหล่านี้ ซึ่งอาจปรากฏเป็นสารคดีการเดินทาง เรื่องเล่าประสบการณ์ กระหู่ ข่าว รวมถึงวีดิทัศน์ส่วนตัวในยูทูบด้วย สื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์เป็นอีกสื่อหนึ่ง ที่นำเสนอเรื่องราวเจ้าแม่จุงอางอย่างต่อเนื่อง เช่น รายการพิสูจน์ความจริงกับบิณฑ์ บันลือฤทธิ์ (ช่อง 3) รายการบันทึกลึกลับ (ช่อง 5) รายการตำนานลึกลับ (ช่อง 8) รายการ โหดหวาดสยอง (ช่อง 9) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการนำเรื่องเล่าเจ้าแม่จุงอางไปสร้างเป็น การ์ตูนใน “โลกแห่งตำนาน” เผยแพร่ทางยูทูบ ตำนานเจ้าแม่จุงอางนี้มีผู้สนใจเข้าไป รับชมถึง 900,000 ครั้ง (โลกแห่งตำนาน (World of legend, 2559) อาจกล่าวได้ว่า ความเชื่อเจ้าแม่จุงอางเกิดขึ้นในบริบทสมัยใหม่ แพร่กระจายโดยสื่อสมัยใหม่ เรื่องราว เจ้าแม่จุงอางจึงดำรงอยู่อย่างมีชีวิตชีวาในบริบทใหม่ ๆ ผ่านสื่อออนไลน์และสื่อมวลชน

2. ดำรงอยู่โดยผสมผสานและกลมกลืนหลายความเชื่อให้เป็นหนึ่งเดียว ความเชื่อเจ้าแม่จุงอางใช้รูปลักษณะ “งู” เป็นอัตลักษณ์ แล้วเชื่อมโยงไปสู่ขงเทพเจ้า

อินเดีย คือสิ่งที่เป็นสั่งวาลของ พระอิศวร และพระแม่มนสา เทวีแห่งงู นอกจากนี้ยังเชื่อมโย่งไปสู่ “พญานาค” ในความเชื่อไทย และ “มังกร” ในความเชื่อจีนด้วย นอกจากนี้ในศาลเจ้าแม่จุงจาง ยังปรากฏสั่งคั่กดีสั่หิธีอื่นๆ ในวัฒนธรรม เช่น พระภูมิเจ้าที่ ศาลตายาย ศาลเจ้าจิ้น ในการบูชาเจ้าแม่จุงจางทั้งพิธีของปัจเจกและงานประจำปี สั่งคั่กดีสั่หิธีทั้งหมดนี้ได้รับการบูรณาการให้ผสมผสานและอยู่ร่วมกัน อนั่งพระพุทธรูปสาณาก็ได้รับการบูรณาการเข้ามาด้วยเช่นกัน เห็นได้จากในพิธีบวงสรวงประจำปีมีการทำบุญเลี้ยงพระและประพรมน้ำพระพุทธรูปมนต์ ดังนั้นจะเห็นว่าการดำรงอยู่ของความเชื่อเจ้าแม่จุงจางเกิดจากการผสมผสานและกลมกลืนความเชื่ออันหลากหลายในสังคมไทยให้เป็นหนึ่งเดียวแล้วอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน

3. ดำรงอยู่โดยมีบทบาทเฉพาะและเป็นทางเลือกหนึ่งในวิถีเมืองอันซับซ้อน

บทบาทเฉพาะที่ว่าคือบทบาทในการตอบสนองเรื่องทางโลก โดยเฉพาะเรื่องโชคลาภหรือ “หวย” ศาลเจ้าแม่จุงจางเป็น 1 ใน 10 สถานที่ขอหวยที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของคนเมือง ในคืนใกล้หวยออกจะมีผู้คนมาราบไหว้แน่นขนัดไปกระทั้งรุ่งสาง นอกจากนี้ความเชื่อเจ้าแม่จุงจางยังมีบทบาทเฉพาะที่ตอบสนองต่อคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์เป็นพิเศษ ได้แก่กลุ่มคนที่มีสัมผัสพิเศษต่างๆ รวมถึงคนอีกบางกลุ่มที่นิยมบูชาสั่งคั่กดีสั่หิธีโดยมุ่งหวังในเรื่องทางโลก ไม่ว่าจะเป็นการงาน ความรัก โชคลาภ ฯลฯ ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงจางดำรงอยู่ได้เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของคนเฉพาะกลุ่มได้ท่ามกลางสังคมเมืองอันซับซ้อน

อภิปรายผล

งูเป็นสัตว์ลึกลับ คุร้าย และเต็มไปด้วยความอาฆาตแค้นหากถูกทำร้าย คนไทยกลัวงูมาแต่อดีตเพราะในสมัยที่ยังไม่เช่รุ่มแก่พิษงูนั้น โอกาสที่ผู้ถูกงูพิษกัดจะเสียชีวิตนั้นมีมาก การผลิตข่าวว่างูเป็นสัตว์อันตรายยังถูกผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่องผ่านวัฒนธรรมประชานิยม ได้แก่ภาพยนตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับงู เช่น งูผี งูเงือกงอง งูยักษ์ นางพญา งู อสิริพิษ เขี้ยวอาฆาต และ แม่เขี้ยว เป็นต้น ยิ่งกว่านั้นในปี พ.ศ.2559 สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ได้ผลิตละครเรื่อง “นาคี” ละครเรื่องนี้ได้รับความนิยมมาก เนื้อหาในละครสื่อว่า “พญานาค จุงจาง และงูทั้งหลาย” เป็นพวกพ้องเดียวกัน ลักษณะร่วม

ของภาพยนตร์ที่เกี่ยวกับงู มักนำเสนอความลึกลับ ความน่ากลัว ความอาฆาต รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างงูกับอำนาจเหนือธรรมชาติด้วย

ภาคกลางของไทยเป็นที่ลุ่ม ป่าไม้ขึ้นหนาแน่น รกเรือ เป็นแหล่งอาศัยของงูหลากหลายสายพันธุ์ โดยเฉพาะย่านพระราม 2 ที่ในอดีตเป็นสวนผลไม้ น้ำกร่อยขึ้นถึงและท่วมซัง รกเรือด้วยพงหญ้า ย่อมมีงูอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประจักษ์พยานคือ งูจำนวนมากที่อาศัยอยู่ข้างๆ ศาลเจ้าแม่ จู่งอางแม้มีพื้นที่ไม่มาก ดังนั้นในการก่อสร้างถนนพระราม 2 ซึ่งต้องตัดผ่านพงหญ้าในที่ลุ่มนี้ คนงานอาจถูกงูกัด เกิดความหวาดกลัว จึงสร้างศาลบูชาเจ้าแม่จุ่งเล็ก ๆ ขึ้น จุดเปลี่ยนของศาลงูมาเป็นเจ้าแม่จุ่งอางเกิดขึ้นใน พ.ศ.2539 เมื่อคนไทยเชื้อสายจีนกลุ่มหนึ่งได้บูรณะศาลเจ้าแม่จุ่งโดยย้ายมาอยู่ในพื้นที่ใหม่และอ้างสิทธิ์การครอบครองจากเรื่องเล่าว่าเจ้าแม่จุ่งอางขอมายู่ที่นี้ ในระหว่างที่กำลังสร้างศาลเจ้าแม่จุ่งอางแห่งใหม่ได้เกิดวิกฤตการณ์ฟองสบู่แตกใน พ.ศ.2540 คนจำนวนมากตกงาน ผู้คนขาดความมั่นคงทางใจและอยู่ในภาวะที่หวาดหวั่นในสถานการณ์เช่นนี้ เสียงโศกจันทถึงความศักดิ์สิทธิ์ของเจ้าแม่จุ่งอางที่ดลบันดาลความสำเร็จในเรื่องทางโลกจึงแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว เรื่องเล่าถูกเล่า และอ่านซ้ำแล้วซ้ำเล่าโดยสื่อมวลชนและต่อมาแพร่หลายที่สุดในสื่อออนไลน์

เจ้าแม่จุ่งอางถูกสร้างให้เป็นรูปธรรมผ่านรูปเคารพที่สื่อถึงงูจนเป็นอัตลักษณ์ อีกทั้งมีการเชื่อมโยงเจ้าแม่จุ่งอางไปสูงเทพเจ้าอื่น ๆ ในคติพราหมณ์เพื่ออ้างความดั้งเดิมด้านวิธีการกราบไหว้บูชาได้กำหนดให้ใช้ไข่ไก่เป็นเครื่องกราบไหว้บนบาน นับว่าเป็นการเอาใจเจ้าแม่จุ่งอาง เพราะไข่สื่อถึงลูก ๆ เจ้าแม่ที่ถูกรถทับตามตำนาน ลักษณะเด่นของการกราบไหว้คือเปิดโอกาสให้ทุกคนมีสิทธิ์ในการสื่อสารกับเจ้าแม่จุ่งอางโดยตรง ไม่ต้องผ่านตัวกลาง ความรู้สึกใกล้ชิด ผูกพัน จึงเกิดขึ้นท่ามกลางความเรียบง่ายและไม่มีพิธีรีตอง

บทบาทหลักของความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุ่งอางที่มีต่อคนเมืองคือ บทบาทในการตอบสนองเรื่องทางโลกที่สัมพันธ์กับวัตถุนิยม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค้าขาย สุขภาพ ความรัก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “โชคลาภ” กล่าวได้ว่า บทบาทในการตอบสนองทางใจต่อเรื่องทางโลกนี้เป็นบทบาทเด่น และเป็นบทบาทที่ระบอบความเชื่อหลักของไทยยังมีช่องว่าง ความเชื่อเจ้าแม่จุ่งอางจึงทำหน้าที่รักษาเสถียรภาพ เดิมเต็มวัฒนธรรม และทำให้วัฒนธรรมทางความเชื่อที่ยังมี “ช่องว่าง” อยู่สมบูรณ์ขึ้น สอดคล้องกับที่วิลเลียม

บาสคอม เสนอว่า คติชนมีบทบาทในการรักษาเสถียรภาพของวัฒนธรรม (Dandes, 1965, p.25)

นอกจากนี้ข้อค้นพบจากงานวิจัยยังสอดคล้องกับการศึกษาของนิธิ เอียวศรีวงศ์ (2536) เรื่อง “ลัทธิพิธีเสด็จพ่อ ร.5” ซึ่งเป็นลัทธิความเชื่อใหม่ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคม ร่วมกับความเชื่อเจ้าแม่จุงจาง ในลัทธิพิธีเสด็จพ่อ ร.5 ทุกคนมีสิทธิ์เท่าเทียมกันในการเข้าถึง ร.5 โดยไม่มีตัวกลาง ลัทธิพิธีนี้ทำให้คนเมืองเข้าถึงอำนาจศักดิ์สิทธิ์ในจินตนาการ อย่างยากที่จะกระทำได้ในชีวิตจริง ความเชื่อและพิธีกรรมบูชาเจ้าแม่จุงจางก็มีลักษณะ เช่นเดียวกัน เจ้าแม่จุงจางซึ่งเป็นตัวแทนของอำนาจเหนือธรรมชาตินั้น มนุษย์ปุถุชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ด้วยตนเองอย่างเท่าเทียม

เอกสารอ้างอิง

- ไตรเทพ ไกรงู. (2559). ศาลเจ้าแม่จุงอางและลูก : ประวัติกับตำนานอาถรรพ์.
ค้นเมื่อ วันที่ 15 พฤษภาคม 2559. จาก <http://www.komchadluek.net>.
- ที แอล แอล 01 (TLL 01). ค้นเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2558. จาก <http://pantip.com/topic/31900335>.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536). ลัทธิพิธีเสด็จพ่อ ร.5. กรุงเทพฯ : มติชน.
- ปฐุม หงส์สุวรรณ. (2550). กาลครั้งหนึ่ง : ว่าด้วยตำนานกับวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โลกแห่งตำนาน (World of legend). (2558, 10 พฤษภาคม). [แฟ้มข้อมูลวีดิทัศน์].
จาก <http://www.youtube.com/>
- ศิราพร ณ ถกลาง. (2552). ทฤษฎีคติชนวิทยา: วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน-
นิทานพื้นบ้าน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมหมาย งามละม้าย. ผู้ดูแลศาลเจ้าแม่จุงอาง. (สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2558).
- อภิวัดน์ สุธรรมดี, ผู้ถ่ายภาพ. (2559). พฤติกรรมสัญลักษณ์ในการบูชาเจ้าแม่จุงอาง
ของปัจเจกบุคคลและในพิธีบวงสรวงประจำปี. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาภาษา
ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- _____. (2559). รูปเคารพเจ้าแม่จุงอางปรากฏทั้งที่รูปกายเป็นงูและมนุษย์.
กรุงเทพฯ : สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- _____. (2559). ศาลเจ้าแม่จุงอางและลูก (แม่ขวัญ) ตั้งอยู่ริม ถ.พระราม 2
บริเวณปากซอย 48. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- อรชร โฉมงาม. ผู้มาราบไหว้ศาลเจ้าแม่จุงอาง. (สัมภาษณ์, 13 พฤษภาคม 2558).
- Dundes, A. (Ed.). (1965). *The Study of Folklore*. Englewood Cliffs, N.J.:
Prentice-Hall.

ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Ability in Reading Thai Words among Undergraduate
Students in the Language and Applied Thai Program,
Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

จอมขวัญ สุทธินนท์¹

Jomkwan Sudhinont

ณัฐนิชา บุญพรัตน์, นวพร ขวัญนิมิตร, ปัญญกัลย์ ไชยศรี, รัฐพงศ์ ศรีมาตย์²

Natnicha Boonprad, Nawaporn Kwannimit, Panyakan Chaisri, Ratthapong Srimat

บทคัดย่อ

การศึกษาศึกษาครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยได้ถูกต้องตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ ชั้นปีที่ 1-4 ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 120 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นโดยการเลือกตัวอย่างแบบสะดวกสบาย เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามการอ่านคำภาษาไทยจำนวน 50 คำที่คัดเลือกโดยวิธีจับฉลากมาจากหนังสือ “อ่านอย่างไร เขียนอย่างไร” ของราชบัณฑิตยสภา (2557) ผลการศึกษาพบว่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่อ่านคำภาษาไทยถูกต้องตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภาตามลำดับจากมากไปน้อยมีดังนี้

¹ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² นักศึกษาสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ร้อยละ 69.20 สามารถอ่านคำที่มี 3 พยางค์ได้ถูกต้องร้อยละ 61.67 สามารถอ่านคำที่มี 6 พยางค์ ร้อยละ 59.50 สามารถอ่านคำที่มี 2 พยางค์ได้ถูก ร้อยละ 54.58 สามารถอ่านคำที่มี 5 พยางค์ได้ถูกต้องและร้อยละ 47.92 สามารถอ่านคำที่มี 4 พยางค์ได้ถูกต้อง

คำสำคัญ : การอ่านคำ, ความสามารถในการอ่าน, ภาษาไทย

Abstract

The objective of this study was to examine ability in reading Thai words correctly according to the Office of the Royal Society's principles. The subjects were 120 first to fourth year students in the academic year 2015 in the Language and Applied Thai Program of the Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University selected through nonprobability and convenience sampling. Data were collected using a questionnaire asking how to read 50 Thai words selected through drawing lots from the book titled "How to Read and How to Write" published by the Office of the Royal Society (B.E.2557). The study found that the percentages from the highest to lowest of the subjects who read the word correctly according to the Office of the Royal Society's principles were as follows: 69.20 percent read three-syllable words correctly; 61.67 percent read six-syllable words correctly; 59.50 percent read two-syllable words correctly, 54.58 percent read five-syllable words correctly, and 47.92 percent read four-syllable words correctly.

Keywords : Reading Thai Words, Ability in Reading, Thai Language

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งในตระกูลไท ลักษณะสำคัญของภาษาตระกูลนี้ก็คือ คำส่วนใหญ่ เป็นคำพยางค์เดี่ยวหรือที่เรียกว่าคำโดด แม้ชาติไทยมีภาษาเป็นของตนเอง แต่รับอิทธิพลจากภาษาอื่นๆ เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาจีน ฯลฯ เส้นทางที่ภาษาต่างประเทศเข้ามาในไทยนั้นมีหลากหลายเส้นทางด้วยกัน ทั้งทางศาสนา ทางการค้าขาย หรือทางการอพยพ ซึ่งทำให้ภาษาต่างประเทศเข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาไทยด้านคำศัพท์ ได้แก่ คำราชาศัพท์ รวมถึงคำที่ใช้กันโดยทั่วไปในชีวิตประจำวันและคำที่ใช้ในการการแต่งวรรณคดีหรือการบัญญัติศัพท์และการสร้างคำใหม่

การเข้ามาของภาษาต่างประเทศส่งผลให้การอ่านคำภาษาไทยมีความซับซ้อนมากขึ้นผู้ที่ใช้ภาษาไทยถือเป็นผู้ที่รับภาษาเหล่านี้ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างด้านระบบเสียงคือเกิดคำที่มีเสียงเสียดแทรก คำที่อ่านไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด เป็นต้น การอ่านคำในภาษาไทยบางคำมีการอ่านคำไม่ตรงตามรูป เพราะได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศที่มีหลักในการอ่าน อย่างเช่น คำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตที่มีการสมาสกันต้องมีการอ่านตามหลัก กล่าวคือ การอ่านตามเสียงตัวสะกดอย่างมี สระอะ ประสมอยู่ เช่น กรณี (กะ-ระ-ณี) กรกฎาคม (กะ-ระ-กะ-ดา-คม) ธนบัตร (ทะ-นะ-บัด) เป็นต้น ส่วนบางคำก็สามารถอ่านได้ทั้งสองอย่างคือ อ่านตามหลักกับอ่านตามความนิยม เช่น สมาคม (สะ-มา-คม) ขมา (ชะ-มา) และ ขจร (ชะ-จอน)

ปัจจุบันคนไทยอ่านออกเสียงคำภาษาไทยไม่ตรงตามอักขรวิธีที่ราชบัณฑิตยสภากำหนดไว้ และมีแนวโน้มที่จะอ่านเพิ่มหรือลดพยางค์จากที่ราชบัณฑิตยสภากำหนดไว้ว่าอ่านได้แค่แบบเดียว ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะอ่านได้มากกว่าหนึ่งแบบ ดังการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการออกเสียงคำไทยให้ถูกต้อง ของสำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสภา (2543) ได้ผลสรุปว่าอัตราส่วนของการออกเสียงตามหลักต่อการออกเสียงตามความนิยมคือ 2 : 3 และการอ่านออกเสียงตามหลักของราชบัณฑิตยสภามีเพียงร้อยละ 38.29 (นิตยา กาญจนวรรณ, 2554, น.74) ผลการศึกษาดังกล่าวส่งผลให้คำเหล่านั้นจากเดิมที่สามารถอ่านได้แค่แบบเดียว ปัจจุบันสามารถอ่านได้มากกว่าหนึ่งแบบ

นักศึกษาสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์เป็นกลุ่มผู้ศึกษาภาษาไทย ควรมีความเชี่ยวชาญด้านภาษาไทย จึงสนใจศึกษาความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านคำภาษาไทย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและ
ภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิธีการศึกษา

1. เลือกคำจากหนังสือ “อ่านอย่างไร เขียนอย่างไร” ของราชบัณฑิตยสภา (2557) ที่มีการออกเสียง 2-6 พยางค์ และอ่านได้แบบเดียว โดยจับฉลากเลือกมาพยางค์ละ 10 คำ รวมเป็นจำนวน 50 คำ
2. จัดทำแบบสอบถามการอ่านคำภาษาไทย โดยใช้คำจำนวน 50 คำ ที่ได้คัดเลือกมาจากข้อ 1
3. วิเคราะห์รายงานผล รูปแบบตารางประกอบบรรยายโวหารและตามสถิติ

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผู้วิจัยพบผลการศึกษาดังข้อมูลตามตารางแสดงความสามารถการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 2 พยางค์ ของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

คำ 2 พยางค์	ร้อยละ
นนทรี	65.83
พราหมี	65.83
ชัยศรี	65.83
สมนัย	34.17
กำสรด	46.67
ขวนขวาย	54.17
วิทถาร	11.67
ดาษดั้น	91.67
บัณเฑาะก์	86.67
คุณโทษ	65.83
รวม	58.83

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 2 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 58.83 และอ่านไม่ตรงตามราชบัณฑิตยสภาคิดเป็นร้อยละ 41.17 คำว่า ดาษดั้น (ดาต-ดั้น) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.67 ลำดับที่สองคือคำว่า บัณเฑาะก์ (บัน-เตาะ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้อง รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 86.67 คำว่า นนทรี (นน-ชี) พราหมี (พฺราม-มี) ชัยศรี (ไช-สี) และคุณโทษ (คุน-โทด) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 65.83 คำว่า ขวนขวาย (ขวน-ขวาย) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 54.17 คำว่า กำสรด (กำ-สด) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 46.67 คำว่า สมนัย (สม-ไน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 34.17 และคำว่า วิทถาร (วิท-ถาน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 11.67

ตารางที่ 2 ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 3 พยางค์ ของนักศึกษานิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำ 3 พยางค์	ร้อยละ
ชาติภูมิ	49.17
จิตพิสัย	89.17
รอมร่อ	26.67
พระนาง	75.84
ทุนทรัพย์	93.34
ฆาตกรรม	78.33
ภาสกร	92.50
ภูมิปัญญา	89.17
ซอมซ่อ	24.17
กรรมธรรม์	74.17
รวม	69.25

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 3 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 69.25 และอ่านไม่ตรงตามราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 30.75 คำว่า ทุนทรัพย์ (ทุน-นะ-ضب) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.34 ลำดับที่สองคือคำว่า ภาสกร (พาด-สะ-กอน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 92.50 คำว่า จิตพิสัย (จิต-พิ-ไส) และภูมิปัญญา (พุม-ปัน-ยา) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 89.17 คำว่า ฆาตกร (คาต-ตะ-กอน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 78.33 คำว่า พระนาง (ทอ-ระ-นาง) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 75.84 คำว่า กรรมธรรม์ (กรม-มะ-ทัน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 74.17 คำว่า ชาติภูมิ (ชาติ-ติ-ภูมิ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 49.17 คำว่า รอมร่อ (รอม-มะ-ร่อ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 26.67 และคำว่า ซอมซ่อ (ซอม-มะ-ซ่อ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.17

ตารางที่ 3 ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 4 พยางค์ ของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์

4 พยางค์	ร้อยละ
ธารก้านัล	11.67
ขมุกขมัว	21.67
ชั้นทสกร	48.33
คริสต์ศตวรรษ	28.33
เจตคติ	38.33
ปฐมทัศน์	94.17
กาลสมัย	36.67
อุตสาหกรรม	19.17
อุบัติเหตุ	85
พิจารณา	95
รวม	47.83

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 4 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 47.83 และอ่านไม่ตรงตามราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 52.17 คำว่า พิจารณา (พิ-จา-ระ-นา) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95 คำว่า ปฐมทัศน์ (ปะ-ถม-มะ-ทัต) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 94.17 คำว่า อุบัติเหตุ (อุ-บัติ-ติ-เหต) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 85 คำว่า ชั้นทสกร (ชั้น-ทต-สะ-กอน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 48.33 คำว่า เจตคติ (เจ-ต-คะ-ติ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 38.33 คำว่า กาลสมัย (กา-ละ-สะ-ไหม) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 36.67 คำว่า คริสต์ศตวรรษ (คริต-สะ-ตะ-วัต) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 28.33 คำว่า ขมุกขมัว (ขะ-หมุก-ชะ-หมัว) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 21.67 คำว่า อุตสาหกรรม (อุ-สา-หะ-กำ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้อง

รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 19.17 และคำว่า ธารกำนัล (ทา-ระ-กำ-นัล) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.67

ตารางที่ 5 ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 6 พยางค์ ของนักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำ 5 พยางค์	ร้อยละ
อินทรีเขียวฉันท	13.33
ปริยัติธรรม	76.67
สุนทรีศาสตร์	18.33
ปัจจุบันกาล	39.17
อัครราชทูต	40
ทุกขเวทนา	61.67
ไตรสรณคมน์	65
ศิลาจารวัตร	75.83
พระราชบัญญัติ	93.34
โรคพยาธิ	42.50
รวม	52.58

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 5 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 52.58 และอ่านไม่ตรงตามราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 47.42 คำว่า พระราชบัญญัติ (พระ-ราด-ชะ-บัน-หุยัด) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.34 คำว่า ปริยัติธรรม (ปะ-ริ-ยัด-ติ-ทำ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 76.67 คำว่า ศิลาจารวัตร (สี-ลา-จา-ระ-วัด) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 75.83 คำว่า ไตรสรณคมน์ (ไตร-สะ-ระ-นะ-คม) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 65 คำว่า ทุกขเวทนา (ทุก-ชะ-เวด-ทะ-นา) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 61.67 คำว่า โรคพยาธิ (โร-คา-พะ-ยา-ทิ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็น

ร้อยละ 42.50 คำว่า อัครราชทูต (อัก-คระ-ราด-ชะ-ทูต) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้อง
รองลงมา คิดเป็นร้อยละ 40 คำว่า ปัจจุบันกาล (ปัด-จุ-บัน-นะ-กาน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่าง
อ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 39.17 คำว่า สุนทรียศาสตร์ (สุน-ทะ-รี-ยะ-สาต) เป็น
คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 18.33 และคำว่า อินทริวิเชียรฉันท
(อิน-ทะระ-วิ-เจียน-ฉันท) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.33

**ตารางที่ 5 ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทย 6 พยางค์ ของนักศึกษาปริญญาตรี
สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์**

6 พยางค์	ร้อยละ
อหิวาตกโรค	95.84
ราชวรวิหาร	85
โอวาทปาติโมกข์	55
ทรมาทรรรม	78.34
จักรพรรดิมาลา	22.50
พยาธิวิทยา	60.83
ประธานาธิบดี	62.50
เอกอัครราชทูต	62.50
พิพัฒน์มงคล	59.17
เกสซ์ชุดสาหรรม	35
รวม	61.67

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 6 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา
คิดเป็นร้อยละ 61.67 และอ่านไม่ตรงตามราชบัณฑิตยสภา คิดเป็นร้อยละ 38.33
คำว่า อหิวาตกโรค (อะ-หิ-วา-ตะ-กะ-โรค) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องมากที่สุดคิด
เป็นร้อยละ 95.84 คำว่า ราชวรวิหาร (ราด-ชะ-วอ-ระ-วิ-หาน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่าน
ถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 85 คำว่า ทรมาทรรรม (ทอ-ระ-มา-ทอ-ระ-กำ)
เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 78.34 คำว่า ประธานาธิบดี

(ประ-ทา-นา-ทิ-บอ-ติ) และเอกอัครราชทูต (เอก-อัก-กระ-ราด-ชะ-ทูต) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 62.50 คำว่า พยาธิวิทยา (พะ-ยา-ทิ-วิด-ทะ-ยา) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 60.83 คำว่า พัฒนมงคล (พิ-พัด-ทะ-นะ-มง-คน) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 59.17 คำว่า โอวาทปาติโมกข์ (โอ-วา-ทะ-ปา-ติ-โมก) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 55 คำว่า เกษขุดสาหรรม (เพ-สัด-อุด-สา-หะ-กำ) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 35 และคำว่า จักรพรรดิมาลา (จัก-กระ-พัด-ติ-มา-ลา) เป็นคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านถูกต้องน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.50

เห็นได้ว่า กลุ่มที่มีการอ่านผิดน้อยสุดคือกลุ่มคำที่มี 3 พยางค์ คิดเป็นร้อยละ 69.25 แต่คำที่อ่านตรงหลักมากที่สุดเป็นคำที่มี 6 พยางค์ คือคำว่า อหิวาตกโรค (อะ-หิ-วา-ตะ-กะ-โรก) คิดเป็นร้อยละ 95.84 คำที่มี 4 พยางค์ คือคำว่า พิจารณา (พิ-จา-ระ-นา) คิดเป็นร้อยละ 95 คำที่มี 3 และ 5 พยางค์ คือคำว่า ทุนทรัพย์ (ทุน-นะ-ชัย) และ พระราชบัญญัติ (พระ-ราด-ชะ-บัน-หุยัด) คิดเป็นร้อยละ 93.34 และคำที่มี 2 พยางค์ คือคำว่า ดาษตีน (ดาต-ตีน) คิดเป็นร้อยละ 91.67 ผลที่ออกมาแสดงให้เห็นว่า จำนวนพยางค์ไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านคำได้ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา แต่เป็นความคุ้นเคยในการใช้คำ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านคำได้ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา

สรุปผล

ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 3 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.25 คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสภามากที่สุดคือคำว่า ทุนทรัพย์ (ทุน-นะ-ชัย) และคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสภาน้อยที่สุดคือคำว่า ซอมซ่อ (ซอม-มะ-ซ่อ) แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคำนี้อ่านว่า ซอม-ซ่อ กลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 6 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภามากที่สุดเป็นลำดับที่สอง คิดเป็นร้อยละ 61.67 คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสภามากที่สุดคือคำว่า อหิวาตกโรค (อะ-หิ-วา-ตะ-กะ-โรก) และคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสภาน้อยที่สุดคือคำว่า จักรพรรดิมาลา (จัก-กระ-พัด-ติ-มา-ลา) แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคำนี้ อ่านว่า จัก-กระ-พัด-มา-ลา

กลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 2 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสถานมากที่สุดเป็นลำดับที่สาม คิดเป็นร้อยละ 58.83 คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานมากที่สุดคือคำว่า ดาษตื้น (ดาต-ตื้น) และคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานน้อยที่สุดคือคำว่า วิตถาร (วิต-ถาน) แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคำนี้อ่านว่า วิต-ตะ-ถาน กลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 5 พยางค์ ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสถานมากที่สุดเป็นลำดับที่สี่ คิดเป็นร้อยละ 52.58 คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานมากที่สุดคือคำว่า พระราชบัญญัติ (พระ-ราด-ชะ-บัน-หุยัด) และคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานน้อยที่สุดคือคำว่า อินทริเชียรฉนทร์ (อิน-ทะระ-วิ-เชียร-ฉน) แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคำนี้อ่านว่า อิน-ทะ-ระ-วิ-เชียร-ฉน

ส่วนคำที่มี 4 พยางค์พบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสถานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.83 คำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานมากที่สุดคือคำว่า พิจรณา (พิ-จา-ระ-นา) และคำที่กลุ่มตัวอย่างอ่านตรงตามราชบัณฑิตยสถานน้อยที่สุดคือคำว่า ธารกำนัล (ทา-ระ-กำ-นัล) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าคำนี้อ่านว่า ทาน-กำ-นัล

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านคำที่มี 3 พยางค์ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสถานมากที่สุด ได้แก่คำว่า ทุนทรัพย์ (ทุน-นะ-ชัย) ภาสกร (พาต-สะ-กอน) จิตพิสัย (จิต-พิ-ไส) ภูมิปัญญา (พูม-ปัน-ยา) ฆาตกร (คาต-ตะ-กอน) พระนาง (ทอ-ระ-นาง) กรรมกรรม (กรม-มะ-ทัน) ขาดิภูมิ (ขาด-ติ-ภูมิ) รอมร่อ (รอม-มะ-ร่อ) และ ขอมช่อ (ขอม-มะ-ช่อ) คำว่า จิตพิสัย ภูมิปัญญา และขาดิภูมิ เป็นคำที่ไม่อ่านออกเสียงสระ อะ แต่ที่เหลือมีการอ่านออกเสียง อะ แต่ไม่มีรูปสระ อะ ทุกคำ แต่ขอมช่อ และรอมร่อ รูปคำเอื้อต่อการอ่านแบบสองพยางค์มากกว่าทุกคำ ส่วนใหญ่ผู้ที่อ่านคำว่า รอมร่อ ถูกจะอ่านคำว่า ขอมช่อ ถูกเช่นกัน ทั้งนี้เพราะทั้งสองคำมีรูปที่ใกล้เคียงกันต่างกันแค่พยัญชนะต้น แต่กระนั้นร้อยละการอ่านผิดของ ขอมช่อ มากกว่า รอมร่อ คำนี้มักได้ยินกับประโยคเช่น

ว่า ผู้ชายคนนี้แต่งตัวขอมซ่อ (ขอม-ซ่อ) ไม่น่าไว้วางใจ เว็บไซต์นุกรมออนไลน์ sanook (2559) อ่านคำนี้ว่า ขอม-ซ่อ ไม่ใช่ ขอม-มะ-ซ่อ ตามหลักที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนดไว้ และสังคมไทยมักอ่านตามความนิยมมากกว่าตามกฎเกณฑ์ จึงเป็นเหตุให้ ขอมซ่อ เป็นคำที่มีการอ่านผิดเยอะที่สุดในคำที่มีการอ่านแบบ 3 พยางค์

นอกจากนี้ คำที่มี 6 พยางค์ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านได้ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภาเป็นลำดับที่สอง ได้แก่คำว่า อหิวาตกโรค (อะ-หิ-วา-ตะ-กะ-โรค) ราชวรวิหาร (ราด-ชะ-วอ-ระ-วิ-หาน) ทรมาทรกรรม (ทอ-ระ-มา-ทอ-ระ-กำ) ประธานาธิบดี (ประ-ทา-นา-ทิ-บอ-ติ) เอกอัครราชทูต (เอก-อัก-คระ-ราด-ชะ-ทูต) พยาธิวิทยา (พะ-ยา-ทิ-วิด-ทะ-ยา) พิพัฒน์มงคล (พิ-พัต-ทะ-นะ-มง-คน) โอวาทปาติโมกข์ (โอ-วา-ทะ-ปา-ติ-โมก) เกษขุดเสาहरกรรม (เพ-สัด-อุด-สา-หะ-กำ) และจักรพรรดิมาลา (จัก-กระ-พัต-ติ-มา-ลา) คำเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นคำที่เกิดมาจากคำสองคำมาประสมกัน ด้วยวิธีสมาส สนิธิ และอื่นๆ คำในภาษาไทยส่วนใหญ่ทั่วไปที่มีสระ อี จะอ่านเป็นตัวสะกด เช่นคำว่า ญาติ อ่านว่า ยาด ชาติ อ่านว่า ชาด ผู้คนส่วนใหญ่เมื่อต้องอ่านคำที่มีสระอี ตามหลังจึงมักอ่านโดยยึดคำในตัวอย่างมาเป็นแนวเทียบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จึงอ่านคำว่าพรดิ เป็น พัด ซึ่งที่จริงแล้วต้องอ่านว่า พัด-ติ จึงจะถูกต้องตามหลักของราชบัณฑิตยสถานกำหนดไว้ เป็นเหตุให้ จักรพรรดิมาลา เป็นคำที่มีการอ่านผิดเยอะที่สุดในคำที่มีการอ่านแบบ 6 พยางค์

คำที่มี 2 พยางค์ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านได้ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภาเป็นลำดับที่สาม ได้แก่คำว่า ดาษดั้น (ดาด-ดั้น) บัณเฑาะก์ (บัน-เดาะ) นนทรี (นน-ชี) พรหมมิ (พรัม-มิ) ชัยศรี (ไช-สี) คุณโทษ (คุน-โทด) ขวนขวาย (ขวน-ขวาย) กำสรด (กำ-สัด) สมณัย (สม-ไน) และวิถถาร (วิด-ถาน) คำอื่นๆ ปกติจะคุ้นเคยหรือเคยได้ยินมาว่าอ่านแค่ 2 พยางค์ แต่จะมีคำที่มักได้ยินบ่อย ๆ ว่าอ่าน 3 พยางค์ คือ วิถถาร ไม่ว่าจะไปตามข่าวโทรทัศน์ละครหรือแม้กระทั่งเว็บไซต์นุกรมออนไลน์ sanook (2559) อ่านคำนี้ว่า วิด-ตะ-ถาน ไม่ใช่ วิด-ถาน ตามหลักของราชบัณฑิตยสภาได้กำหนดไว้ วิถถาร เป็นภาษาบาลีแต่มีการเขียนรูปคำแบบสมาส ส่งผลให้คนส่วนใหญ่เข้าใจผิดคิดว่า เป็นคำสมาส จึงอ่านแบบสมาส เป็นเหตุให้ วิถถาร เป็นคำที่อ่านผิดเยอะที่สุดในคำที่มีการอ่านแบบ 2 พยางค์

คำที่มี 5 พยางค์ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านได้ตรงตามหลักของราชบัณฑิตยสภา เป็นลำดับที่สี่ ได้แก่คำว่า พระราชบัญญัติ (พระ-ราด-ชะ-บัน-หฺยัด) ปริยัติธรรม (ปะ-ริ-ยัด-ติ-หฺมา) ศีลาจารวัตร (สี-ลา-จา-ระ-วัด) ไตรสรณคัมภ์ (ไตร-สะ-ระ-นะ-คม) ทุกขเวทนา (ทุก-ชะ-เวด-ทะ-นา) โรคาพยาธิ (โร-คา-พะ-ยา-ทิ) อัครราชทูต (อัก-คะ-ราด-ชะ-ทูต) ปัจจุบันกาล (บัด-จุ-บัน-นะ-กาน) สุนทรียศาสตร์ (สุน-ทะ-รี-ยะ-สาด) และ อินทวิเชียรฉันท (อิน-ทะระ-วิ-เชียร-ฉัน) คำที่มีการอ่าน 5 พยางค์นี้มีลักษณะการเกิดคำคล้ายกับคำที่มีการอ่าน 6 พยางค์ คำว่า อินทวิเชียรฉันท เป็นคำที่เกิดจากการสนธิระหว่างคำว่า อินทะระ+วิเชียร+ฉันท หมายถึงฉันทที่มีลีลาอัน รุ่งเรืองงดงามดุจสายฟ้าซึ่งเป็นอาวุธของพระอินทร์ แต่ลักษณะของคำเขียนคล้ายกับ คำว่า สุนทรียศาสตร์ (สุน-ทะ-รี-ยะ-สาด) กลุ่มตัวอย่างจึงอ่านออกเสียง อะ แม้ไม่มีรูป สระอะ มากกว่าอ่านแบบเสียงควบกล้ำ จึงเป็นเหตุให้คำว่า อินทวิเชียรฉันท ผิดเยอะ ที่สุดในคำที่มีการอ่านแบบ 5 พยางค์

ส่วนคำที่มี 4 พยางค์ ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอ่านได้ตรงตามหลักของ ราชบัณฑิตยสภาเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่คำว่า พิจารณา (พิ-จา-ระ-นา) ปฐมทัศน์ (ปะ-ถม-มะ-ทัต) อุบัติเหตุ (อุ-บัติ-ติ-เหต) ชันทสกร (ชัน-ทด-สะ-กอน) เจตคติ (เจ-ต-คะ-ติ) กาลสมัย (กา-ละ-สะ-ไหม) คริสต์ศตวรรษ (คริต-สะ-ตะ-วัด) ขมุกขมัว (ชะ-หมุก-ชะ-หมัว) อุตสาหกรรม (อุ-สา-หะ-กำ) และ ธารกำนัล (ทา-ระ-กำ-นัล) คำที่มี การอ่าน 4 พยางค์นี้ ยกเว้นคำว่า อุบัติเหตุ ทุกคำมีการอ่านออกเสียงสระ อะ แต่ไม่มีรูป สระอะ ปรากฏในคำ ธารกำนัล อ่านว่า ทา-ระ-กำ-นัน รูปแบบของคำเอื้อต่อการเข้าใจ ว่าอ่านแบบเรียงคำ เนื่องจากเมื่อแยกคำออกจากกันทั้ง ธาร และ กำนัล เป็นคำที่มีความหมายในตัวเอง จึงเป็นเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างอ่านคำว่า ธารกำนัล ผิดเยอะที่สุดในคำที่ มีการอ่านแบบ 4 พยางค์

อย่างไรก็ตาม การไม่อ่านออกเสียงตามหลักราชบัณฑิตยสภาหรืออ่านตามความ นิยมมีถือว่าผิด (นิตยา กาญจนวรรณ, 2554, น.69) เนื่องจากคำในภาษาไทยบางคำ อ่านได้หลายอย่างแล้วแต่หลักที่ใช้ นอกเหนือจากจังหวะการอ่านแล้วอาจเกิดจากการ ประสมอักษรที่ต่างกันหรือความนิยมที่ต่างกัน เช่น ถ อ่านเสียง ริ ในคำว่า ถูห์ อ่าน เสียง ริ ในคำว่า ถูติ อ่านเสียง เรอ ในคำว่า ถุกซ์ เกิดจากการประสมอักษรที่พ้องกับ

อักษรนำหรืออักษรควบ เช่น เพลา จะอ่านว่า เพ-ลา หรือ เพลา ก็ได้ และเกิดจากการใช้หลักการอ่านคนละหลัก เช่น สิริ อ่านตามแบบบาลีว่า สี-ริ อ่านตามแบบไทยว่า สี-หรี นอกจากนี้ ถ้าเป็นคำประพันธ์ก็ยังสามารถอ่านไปตามสัมผัสได้ เช่น เคารพอภิวันท์ อาจจะอ่านว่า เคา-รบ-อบ-พิ-วัน ก็ได้ คำว่า จันทร ถ้าต้องการเพิ่มพยางค์ ก็สามารถจะอ่านเป็น จัน-ทร หรือ จัน-ทะระ ก็ได้ (นิตยา กาญจนะวรรณ, 2554, น.61)

นอกจากนี้ รายงานการวิจัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อุดม วโรตม์ลิขิตดี ศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล และ รองศาสตราจารย์ ดร. นิตยา กาญจนะวรรณ ซึ่งได้รับทุนจากราชบัณฑิตยสถานให้วิจัยเรื่อง “การออกเสียงคำให้ถูกต้อง” โดยสำรวจความเห็นของประชากร 2,000 คน ด้วยแบบสอบถามที่บรรจุคำที่คัดเลือกแล้ว 173 คำ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์และทำแบบสอบถามให้ผู้สนใจจะตอบตอบทาง Internet พร้อมทั้งใช้แบบบันทึกเสียงจากรายการโทรทัศน์ให้ผู้ช่วยนักวิจัยบันทึกคำต่างๆ ที่ปรากฏในแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าคำไทยควรออกเสียงเพียงอย่างเดียวให้เป็นมาตรฐาน 38.26 % (อาจารย์ภาษาไทยเห็นว่าควรออกเสียงเพียงอย่างเดียว 52.94 %) และออกเสียงได้หลายอย่าง 61.74 % (อาจารย์ภาษาไทยเห็นว่าควรออกเสียงหลายอย่าง 47.06 %) (นิตยา กาญจนะวรรณ, 2554, น.73)

ดังนั้น การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการอ่านคำภาษาไทยของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” สามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนานักศึกษาในสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ให้อ่านได้ถูกต้องตามหลักการอ่านของราชบัณฑิตยสถานเนื่องจากเป็นกลุ่มนักศึกษาที่สามารถบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาไทยไปประกอบสัมมาอาชีพในอนาคตซึ่งอาจเป็นต้นแบบการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของสังคมไทย กล่าวคือ เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มุ่งบูรณาการองค์ความรู้ด้านภาษาไทยเข้ากับศาสตร์ด้านการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารมวลชน การสอนภาษาไทยให้ชาวต่างชาติ และภาษาไทยธุรกิจ ตามแนวคิดของหลักสูตรฯ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาความสามารถของกลุ่มตัวอย่างในการอ่านคำภาษาไทยที่มีจำนวนพยางค์เพิ่มขึ้น จาก 2-6 พยางค์ เป็น 2-7 พยางค์
 2. กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบทดสอบการอ่านคำภาษาไทยควรเป็นนักศึกษาทุกคน ทุกชั้นปี ที่ศึกษาในสาขาวิชาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ เพื่อให้เห็นภาพข้อมูลที่เที่ยงตรงที่สุด
 3. ควรศึกษาความสามารถในการอ่านคำไทยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ภายในคณะศิลปศาสตร์นอกจากวิชาสาขาภาษาและภาษาไทยประยุกต์ด้วย
-

เอกสารอ้างอิง

- นิตยา กาญจนะวรรณ. (2554). ปัญหาการใช้ภาษา. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
(พิมพ์ครั้งที่ 22) กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- โรงเรียนวัดราชโอรส. (2559). เกียรติภาษา. สืบค้นจาก: <http://kokai.awardspace.com/branch/02romro.php>
- อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์ และคนอื่น. (2543). การออกเสียงคำไทยให้ถูกต้อง. กรุงเทพฯ :
ราชบัณฑิตยสถาน.
- Sanook. (2559). พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย. ค้นเมื่อเดือนสิงหาคม 2559. จาก :
<http://dictionary.sanook.com/>

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาล
ตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
The People Participation in Activities Management
of Na-Dee Municipality Amphoe Meuang
Samutsakhon Province

สุนทร ทวีถาวรสวัสดิ์¹

Sunate Thaveethavornsawat

กาญจนา จันทรังษี²

Kanjana juntarungsi

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาของเทศบาลตำบลนาดี และศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยสุ่มตัวอย่างจากประชากรในครัวเรือนพื้นที่ของ หมู่ 1 บ้านโคกตานุช ตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 250 ครัวเรือน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One Way ANOVA

¹ อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

² นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมส่วนใหญ่และกลุ่มใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีอายุระหว่าง 30 -39 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ระดับการศึกษาคือมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีอาชีพ รับจ้าง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาล คือ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า มีเพียงปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุเท่านั้นที่มีผลกับการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี ส่วนด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลตำบลนาดี และจากผลการศึกษาทำให้ทราบข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะด้วยว่าในการดำเนินการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นอกจากจะพิจารณาอายุเป็นปัจจัยสำคัญแล้ว ควรมีการพิจารณา คือช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และการจัดกิจกรรมที่เน้นการช่วยเหลือคนในชุมชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การจัดกิจกรรม, สมุทรสาคร

Abstract

The purposes of this research were to study people participation in Activity management of Na-dee municipality and to compare between people's participation and personal factors. The sample size of 250 number sampling from households Moo 1 BanKoktanut Amphoe meuang, Samutsakhon Province. Questionairs was used in collecting data. Frequency, percentage, Standardiviation, t-Test, and One – Way Anova were used for Statistical analysis.

This Research found the personal factors of the sample that 51.6 % of them are Male, 31.2 % are in age of 31-35 years, 26 % finished

high school level, 39.2 %are employee us, and 28.4 % live in the area of this study for 20 years long. The level of people participation are at moderate. In Considering the relation between the people participation and the personal factors comparatively found that people participation related to age of people significantly. Other of personal factors as sex, educational levels, occupation and length of living in the area are not relating to people participation. In addition it also found some suggestion that Though the age of people is very important for participation in activity management, There are some other issues to consider. There are priority time and place, travelling facilitation and activity management focusing on helping people in their community.

Keywords : Participation, Activities Management,
Samutsakhon Province

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจปกครอง (Decentralization) ตามรัฐธรรมนูญ โดยรัฐมอบอำนาจให้ประชาชนไปดำเนินการปกครองตนเองในท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมีอิสระตามสมควรภายในขอบเขตของกฎหมายประเทศที่มีการปกครองตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย และให้ท้องถิ่นสามารถจัดทำบริการสาธารณะบางอย่างให้เป็นไปตามความต้องการและเป็นประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ถือได้ว่าเป็นการจัดกิจกรรมโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย (สุวรรณ พินตานนท์, 2546) ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นหลักการสำคัญอย่างหนึ่งในการกระจายอำนาจ โดยจะปรากฏอยู่ทุกระดับของสังคม คือ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เทศบาลตำบลนาดีเป็นเทศบาลหนึ่งที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เทศบาลตำบลนาดีได้จัดกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ และการแก้ไขปัญหา ได้แก่ กิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมคลองสวยน้ำใส กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ และกิจกรรมแข่งขันกีฬาหมู่บ้าน เป็นต้น แต่ที่ผ่านมากิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาลได้จัดขึ้นมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากเป็นชุมชนเมือง ประชาชนออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จกับการจัดกิจกรรม ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรที่จะศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครกับปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และระยะเวลา ที่อยู่ในตำบลนาดี ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. ทราบถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับการจัดกิจกรรมขององค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินงานวิจัย

สำหรับงานวิจัยนี้ได้ใช้ข้อมูลในการศึกษาได้แก่ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในครัวเรือนของหมู่บ้านโคกตานุช เทศบาลตำบลนาดี อันเป็นพื้นที่ศึกษาจำนวน 250 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ซึ่งขนาดตัวอย่างดังกล่าวได้คำนวณตามสูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane) ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการส่งแบบสอบถาม (Questionnaire) ให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยเทคนิควิธีแบบบังเอิญ (Accidental technique) กล่าวคือ ผู้ศึกษาเข้าถึงครัวเรือนในเทศบาลตำบลโคกตานุช ที่ทำการศึกษาแต่ละครัวเรือนตามคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการให้ข้อมูลแล้วช่วยกรอกแบบสอบถามจนครบจำนวน 250 ชุดคือจาก 250 ครัวเรือน จากนั้นทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ

ผลของการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ อายุ 30-39 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ รับจ้าง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4

2. ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม

จากผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ได้ดังนี้ด้านการริเริ่มงานหรือโครงการ ($\bar{X}=3.30, S.D.=1.027$) แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวางแผน ($\bar{X}=3.28, S.D.=0.987$) แปรผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการดำเนินการ ($\bar{X}=3.50, S.D.=0.976$) แปรผลออกมาอยู่ในระดับปาน

กลาง ด้านการประเมินโครงการ ($\bar{X}=3.52$, $S.D.=1.013$) แปรผลออกมาอยู่ในระดับมาก โดยรวมแล้วขั้นตอนในการมีส่วนร่วมเมื่อแปลผลออกมาอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ผลการประเมิน
ด้านการริเริ่มงานหรือโครงการ	3.30	1.027	ปานกลาง
ด้านการวางแผน	3.28	0.987	ปานกลาง
ด้านการดำเนินการ	3.50	0.976	ปานกลาง
ด้านการประเมินโครงการ	3.52	1.013	มาก
รวมเฉลี่ย	3.40	1.001	ปานกลาง

- การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	F	t	Sig
1. เพศ						
ชาย	129	55.20	12.434		1.147	0.063
หญิง	121	53.53	10.463			
2. อายุ						
น้อยกว่า 20 ปี	22	48.82	7.136	4.099		0.003*
20-29 ปี	72	51.60	11.715			
30-39 ปี	78	55.99	10.775			
40-49 ปี	51	56.04	11.933			
50 ปีขึ้นไป	27	58.67	12.640			

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
ของเทศบาลตำบลนาดี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	F	t	Sig
3. ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	54	54.19	12.912	0.832		0.528
มัธยมศึกษาตอนต้น						
หรือเทียบเท่า	65	54.23	11.214			
มัธยมตอนปลายหรือ						
เทียบเท่า	64	53.19	10.895			
อนุปริญญาหรือ						
เทียบเท่า	28	57.82	9.821			
ปริญญาตรี	34	53.76	12.752			
สูงกว่าปริญญาตรี	7	59.20	7.328			
4.อาชีพ						
เกษตรกร	26	53.96	13.031	0.348		0.883
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	29	53.66	13.267			
รับจ้าง	98	53.70	11.859			
ค้าขาย	37	56.46	10.189			
พนักงานบริษัท	53	54.81	10.374			
อื่นๆ	7	54.57	10.937			

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
ของเทศบาลตำบลนาดี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

ตัวแปร	N	$\bar{X}$	S.D.	F	t	Sig
5. ระยะเวลาการอาศัย อยู่ในพื้นที่						
5-10 ปี	44	52.91	11.654	0.959		0.413
11-15 ปี	67	53.13	10.829			
16-20 ปี	68	55.09	9.857			
20 ปีขึ้นไป	71	55.83	13.432			

** มีนัยสำคัญที่ 0.01

*มีนัยสำคัญที่ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีกับแต่ละตัวแปรวิเคราะห์โดยใช้ t-test เมื่อตัวแปรมี 2 กลุ่ม และถ้าตัวแปรมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไปใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้ F-test (One Way ANOVA) เพื่อทดสอบว่าตัวแปรใดมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

เพศ ประชาชนในหมู่ที่ 1 บ้านโคกตานูช ตำบลนาดีเพศชายมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมากกว่าเพศหญิงคือ 55.20 และ 53.53 ตามลำดับ เมื่อทดสอบค่าทางสถิติพบว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อายุ ประชาชนในหมู่ที่ 1 บ้านโคกตานูช ตำบลนาดีที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมากที่สุดคือ 58.67 รองลงมา คือ ประชาชนที่มีอายุ 40-49 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาล ตำบลนาดี 56.04 ประชาชนที่มีอายุ 30-39 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 55.99 ประชาชนที่

มีอายุ 20-29 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 51.60 และประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีน้อยที่สุดคือ 48.82 เมื่อทดสอบค่าทางสถิติพบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ระดับการศึกษา ประชาชนในหมู่ที่ 1 บ้านโคกตานุช ตำบลนาดีที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมากที่สุด คือ 59.20 รองลงมาคือ การศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 57.82 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 54.23 การศึกษาระดับประถมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 54.19 การศึกษาระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 53.76 และการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีน้อยที่สุดคือ 53.19 เมื่อทดสอบค่าทางสถิติพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อาชีพ ประชาชนในหมู่ที่ 1 บ้านโคกตานุช ตำบลนาดีที่มีอาชีพค้าขายมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมากที่สุดคือ 56.46 รองลงมาคือ อาชีพพนักงานบริษัทมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 54.81 อาชีพอื่นๆ มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 54.57 อาชีพเกษตรกรมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 53.96 อาชีพรับจ้างมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 53.70 และอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีน้อยที่สุดคือ 53.66 เมื่อทดสอบค่าทางสถิติพบว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ประชาชนในหมู่ที่ 1 บ้านโคกตานขุขที่มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 20 ปีขึ้นไปมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมากที่สุดคือ 55.83 รองลงมาคือ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 16-20 ปี มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 55.09 ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 11-15 ปีมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี 53.13 และระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 5-10 ปีมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีน้อยที่สุดคือ 52.91 เมื่อทดสอบค่าทางสถิติพบว่าอาชีพที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การอภิปรายผล

ได้พบประเด็นข้อมูลที่สำคัญดังนี้

1. จากผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิษณุกร พรภานุวิชญ์ (2551) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ต่อการพัฒนาสภาวะแวดล้อม ชุมชน พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแพร่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาวะแวดล้อม ชุมชนในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ ทับแก้ว และ ปกรณ์ ประจัญบาน (2549) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นในการจัดกิจกรรมของเทศบาลจะพบว่าประชาชนให้การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีมีเวลาที่ไม่เหมาะสมทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมได้เพราะเทศบาลตำบลนาดีเป็นชุมชนเมืองประชาชนออกไปทำงานนอกบ้าน และสถานที่ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดอยู่ในพื้นที่ของที่ทำการสำนักงานเทศบาลตำบลนาดีซึ่งอยู่ห่างไกลจากหมู่บ้าน จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมน้อย

2. จากผลการศึกษา พบว่า การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงให้เห็นว่า อายุ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกิจ พงศ์อักษร (2547) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่า อายุ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ศิริพร ศรีสัมพันธ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครนครปฐม พบว่า อายุ อาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น อายุ มีผลกับการจัดกิจกรรมของเทศบาลตำบลนาดีที่ควรพิจารณากิจกรรมให้มีการแบ่งระดับอายุของผู้เข้าร่วม และสอดคล้องกับแผนงานของเทศบาลที่จัดทำเป็นนโยบายหรือแผนในปีต่อไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมที่มีประชาชนเข้าร่วม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์กับหน่วยงานดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อปฏิบัติ

1. ควรมีการพิจารณาช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม มีการอำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนในการมาร่วมกิจกรรม
2. ควรมีการจัดกิจกรรมที่เน้นเกี่ยวกับการช่วยเหลือคนในชุมชน
3. จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการริเริ่มงานหรือโครงการตั้งแต่ด้านการวางแผนและการดำเนินงาน
4. ควรมีการจัดกิจกรรมที่จำแนกอายุของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยในการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมระหว่างเทศบาลเมืองกับเทศบาลชนบท เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน อันจะทำให้สามารถได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย

2. ควรวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชิษณุกร พรภาณวิชัย. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
แพร่ต่อการพัฒนาสถานะแวดล้อมชุมชน. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรทิพย์ ทับแก้ว และปรกรณ์ ประจัญบาน. (2549). การมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลบ้านเกาะ อำเภอเมือง จังหวัด
อุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริพร ศรีสัมพันธ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาประชาคม
เมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ศุภกิจ พงศ์อักษร. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการเทศบาล
ตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุวรรณ พินตานนท์. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Development of Skills Thinking and Decision Making
Regarding the Preliminary Data Analysis Focused on
the Integration of Kanchanaburi Rajabhat University Students

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์¹

Pongsak ruamchomrat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดพัฒนาฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ศึกษาวิชาการคิดและการตัดสินใจ จำนวน 50 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีความยากง่าย ระหว่าง 0.28-0.77 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21-0.88 ข้อสอบมี

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ความเชื่อมั่น 0.78 และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E2) และการทดสอบแบบที่ กรณีกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.16 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.10 หรือ E_1/E_2 เท่ากับ 84.16/83.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ,
การวิเคราะห์ข้อมูล

Abstract

The purposes of this research were to develop and compare the achievement and to study the satisfaction of students taught by developing a set of thinking and decision making regarding the preliminary data analysis focused on the integration of Kanchanaburi Rajabhat University students.

The samples consisted of 50 students by simple random sampling. Achievement test with the difficulty between 0.28-0.77, the discrimination

from 0.21-0.88, the reliability of 0.78 and the rating scale questionnaire with the reliability of 0.87. The statistics used of data analysis were percentage, mean, standard deviation, process efficiency (E1), average performance of the test results from the study (E2) and t-test.

The research results were as follows:

1. The teaching skills using a set of thinking and decision making regarding the preliminary data analysis focused on the integration, E1/ E2 was 84.16/83.10 higher the criteria of 80/80.

2. The comparing results of the achievement of students between pretest and posttest the difference is statistically significant at the 0.01, that is higher than the average pretest score.

3. Satisfaction of students with the skills set of thinking and decision making were overall at a high level.

Keywords : Development of Skills Thinking and Decision Making,
Data Analysis

บทนำ

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ มีอิทธิพลส่งผลกระทบอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของมนุษย์ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ด้วยความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกันในลักษณะของโลกไร้พรมแดน และไร้ขีดจำกัด ที่มีฐานของความรู้ การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าสู่ยุคสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge base society) เป็นการแสวงหาความรู้และการนำความรู้ไปใช้ในการเพิ่มศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันภายในประเทศ และนานาชาติได้ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตและเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์

ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547, น. 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษากับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเปิดเสรีการค้า บริการด้านการอุดมศึกษา และการบูรณาการ การเป็นประชาคมอาเซียน โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างหลักสูตรในทุกคณะและสาขาวิชาให้นักศึกษาตระหนักถึงเรื่องของอาเซียนมากขึ้น ทั้งราย วิชาอาเซียนทั่วไป รายวิชาที่เปรียบเทียบมิติต่างๆ ในอาเซียน รายวิชาที่เจาะลึก เรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประเทศกลุ่มอาเซียน การเตรียมความพร้อมในเรื่องของภาษาอังกฤษ และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ต้องมีการพัฒนา หรือปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อประโยชน์ต่อการรับรองมาตรฐานคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษา และเอื้อประโยชน์สำคัญกับผู้สอนให้มีคุณภาพ ความรู้ ความเข้าใจ และสมรรถนะด้านศาสตร์การสอน ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาวิชาชีพ รวมทั้งมีสมรรถนะในการทำวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และการต่อยอดองค์ความรู้ ตลอดจนสมรรถนะด้านการบริการวิชาการ การให้ความรู้ หรือประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อประโยชน์แก่ชุมชน สังคม และมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (เปรื่อง กิจรัตน์ภร, 2555, ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีได้จัดวิชาการคิดและการตัดสินใจ เป็นวิชาหมวดการศึกษาทั่วไป เป็นวิชาเลือกในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้เหตุผลและกระบวนการตัดสินใจ ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่งในสังคมไทย และบัณฑิตที่ต้องพึงมี ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานอุดมศึกษา นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น สูงขึ้นและนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ขั้นสูง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาจารย์ผู้สอนร่วมวิชาการคิดและการตัดสินใจมีข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนแก่นักศึกษาที่เน้นกระบวนการฝึกทักษะของนักศึกษา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีคุณภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดพัฒนาฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักศึกษาที่ใช้ชุดพัฒนาฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักศึกษามีความพึงพอใจชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ อยู่ในระดับมาก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการวิจัย เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ศึกษาวิชาการคิดและการตัดสินใจ ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2556 จำนวน 8 หมู่เรียน มีจำนวนประชากร 320 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ศึกษาวิชาการคิดและการตัดสินใจ ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 หมู่เรียน จำนวน 50 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีดังนี้

2.1 ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ก่อนเรียน-หลังเรียน) ของชุดฝึกทักษะวิชา การคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ประกอบด้วยแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ โดยมีความยากง่าย ระหว่าง 0.28-0.77 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.21-0.88 ข้อสอบมีความเชื่อมั่น 0.78 ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดระดับความพึงพอใจไว้

5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ทดลองกับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ที่ศึกษาวิชาการคิดและการตัดสินใจ ในภาคเรียนที่ 1 ของปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 หมู่เรียน จำนวน 50 คน และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักศึกษาในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ไปทดสอบกับนักศึกษาเป็นคะแนนก่อนเรียน

3.3 ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ กับนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง แล้วให้นักศึกษาทำแบบฝึกทักษะหลังเรียนทุกครั้งมีทั้งหมด 9 แบบฝึกทักษะ สำหรับกรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูได้ดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุ และดำเนินการสอนซ่อมเสริมก่อนที่จะเรียนในเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ต่อไป

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ไปทดสอบกับนักศึกษาเป็นคะแนนหลังเรียน

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ ไปสอบถามกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการศึกษาในแต่ละขั้นตอนมาวิเคราะห์วิธีทางสถิติ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของเครื่องมือ คือ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน และค่าประสิทธิภาพแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค

4.2 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E2)

4.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ก่อนเรียน และหลังเรียน คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที่ กรณีกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กัน

4.4 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของการใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ โดยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ด้วยการทดสอบก่อนเรียน แล้วจึงดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ แล้วให้นักศึกษาทำแบบฝึกทักษะหลังเรียนทุกครั้งมีทั้งหมด 9 แบบฝึกทักษะ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบแล้วทดสอบหลังเรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หา ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) ปรากฏผลดังตารางที่

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของชุดฝึกทักษะวิชาการคิด
และการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

รายการ	คะแนนฝึกทักษะของแต่ละแบบฝึกหัด									รวมคะแนน
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
รวมคะแนน	425	425	426	423	429	422	417	414	406	3787
$\bar{X}$	8.50	8.50	8.52	8.46	8.58	8.44	8.34	8.28	8.12	75.74
S.D.	0.51	0.61	0.58	0.84	0.57	0.73	0.96	0.93	0.66	3.92
ร้อยละ	85.00	85.00	85.20	84.60	85.80	84.40	83.40	82.40	81.20	84.16

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ทั้ง 9 แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบฝึกทักษะ พบว่า แบบฝึกทักษะที่ 5 ฐานนิยมของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ ร้อยละ 85.80 รองลงมา คือ แบบฝึกทักษะที่ 3 มัธยฐานของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ ร้อยละ 85.20 แบบฝึกทักษะที่ 1 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ ร้อยละ 85.00 แบบฝึกทักษะที่ 2 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่แจกแจงความถี่ ร้อยละ 85.00 แบบฝึกทักษะที่ 4 มัธยฐานของข้อมูลที่แจกแจงความถี่ ร้อยละ 84.60 แบบฝึกทักษะที่ 6 ฐานนิยมของข้อมูลที่แจกแจงความถี่ ร้อยละ 84.40 แบบฝึกทักษะที่ 7 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแปรปรวนของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ ร้อยละ 83.40 และแบบฝึกทักษะที่ 8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและความแปรปรวนของข้อมูลที่แจกแจงความถี่ ร้อยละ 82.80 ตามลำดับ สำหรับแบบฝึกทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด คือ แบบฝึกทักษะที่ 9 สัมประสิทธิ์การแปรผันของข้อมูล ร้อยละ 81.20

ตารางที่ 2 แสดงประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

รายการ	การเปรียบเทียบ	
	คะแนนรวม (E_1)	คะแนนรวมหลังเรียน (E_2)
รวมคะแนน	3787	831
$\bar{X}$	75.74	16.62
S.D.	3.92	1.90
ร้อยละ	84.16	83.10

จากตารางที่ 2 พบว่า ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.16 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการสอนหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.10 หรือ E_1/E_2 เท่ากับ $84.16/83.10$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 แสดงว่าชุดฝึกทักษะดังกล่าวสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชา การคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบแบบที กรณีกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันปรากฏผลดังตารางที่ 3

**ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน
ของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ**

ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	sig.
$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5.90	2.50	16.62	1.90	29.94**	0.00

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียนของนักศึกษา ที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการ
วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงว่า
นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากเรียนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและ
การตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

**ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการ
ตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ**

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึก
ทักษะวิชา การคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ
โดยการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี

ชุดฝึกทักษะ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
1. ชุดฝึกทักษะช่วยให้เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและง่าย	4.25	0.66	มาก
2. ชุดฝึกทักษะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น	4.55	0.54	มากที่สุด
3. ชุดฝึกทักษะช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.31	0.71	มาก
4. เนื้อหาของชุดฝึกทักษะมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.41	0.67	มาก
5. ชุดฝึกทักษะแต่ละเรื่องมีความเหมาะสม	4.35	0.59	มาก
6. ชุดฝึกทักษะช่วยให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	4.33	0.59	มาก
7. การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเป็นวิธีเรียนที่น่าสนใจ	4.45	0.67	มาก
8. ชุดฝึกทักษะช่วยให้มีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้	4.22	0.54	มาก
9. ชุดฝึกทักษะเปิดโอกาสให้มีอิสระในการเรียนรู้	4.33	0.65	มาก
10. ชุดฝึกทักษะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้	4.43	0.57	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.45	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดฝึกทักษะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.55$) สำหรับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับ คือ การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเป็นวิธีเรียนที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมาคือ ชุดฝึกทักษะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$) และเนื้อหาของชุดฝึกทักษะมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ชุดฝึกทักษะช่วยให้มีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.22$)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยร้อยละของชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ทั้ง 9 แบบฝึกทักษะ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบฝึกทักษะพบว่า แบบฝึกทักษะที่ 5 ฐานนิยมของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด คือ ร้อยละ 85.80 รองลงมา คือ แบบฝึกทักษะที่ 3 มัธยฐานของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ ร้อยละ 85.20 และแบบฝึกทักษะที่ 1 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ ร้อยละ 85.00 ตามลำดับ สำหรับแบบฝึกทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ แบบฝึกทักษะที่ 9 สัมประสิทธิ์การแปรผันของข้อมูล ร้อยละ 81.20

2. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.16 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 83.10 หรือ E_1/E_2 เท่ากับ $84.16/83.10$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 แสดงว่า ชุดฝึกทักษะดังกล่าวสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แสดงว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากเรียนด้วยชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ที่เน้นการบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดฝึกทักษะ

ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น สำหรับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับ คือ การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเป็นวิธีเรียนที่น่าสนใจ รองลงมาคือชุดฝึกทักษะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเนื้อหาของชุดฝึกทักษะมีความชัดเจน และเข้าใจง่าย ตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ คือ ชุดฝึกทักษะช่วยให้มีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยร้อยละของการใช้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ เป็นร้อยละ 84.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายแบบฝึกทักษะพบว่า แบบฝึกทักษะที่ 5 ฐานนิยมของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะก่อนที่จะเรียน เรื่องฐานนิยมของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ นักศึกษาต้องเรียนเรื่องค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ และเรื่องมัธยฐานของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่มาก่อน ซึ่งทำให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้แล้ว และเมื่อฝึกทักษะเกี่ยวกับ ฐานนิยมของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ จึงเป็นผลให้นักศึกษามีความเข้าใจ และมีทักษะเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี ส่วนแบบฝึกทักษะที่ 9 สัมประสิทธิ์ของการแปรผันของข้อมูล มีค่าเฉลี่ยร้อยละต่ำสุด เป็นเพราะนักศึกษาต้องอาศัยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลที่ไม่ได้แจกแจงความถี่ และข้อมูลที่ได้แจกแจงความถี่ ตลอดจนการมองภาพรวมของการนำไปประยุกต์ใช้ได้ไม่ชัดเจน ดังที่ชาญวิทย์ กรวยทอง (2547, น. 33) ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งฤดี ศิริบุรี (2551) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า ชื่อนำไปใช้โดยให้ทำแบบฝึกทักษะเพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจและนำความรู้ที่ได้มาไปใช้ในการแก้ ปัญหาให้นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.16/83.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ การสร้างและการพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ หลักสูตร และจำแนกเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ประจำหน่วย เนื้อหาแต่ละหน่วย และ จัดเวลาเรียนให้เหมาะสม อีกทั้งยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา การขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การหา ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่น จึงทำให้ชุดฝึกทักษะวิชาการคิด และการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการนี้ ช่วยพัฒนาให้ นักศึกษาทั้งหมดได้คะแนนเฉลี่ยหลังจากการเรียนการสอนในทำแบบฝึกทักษะ คิดเป็น ร้อยละ 84.16 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนคิดเป็น ร้อยละ 83.10 แสดงว่า ชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ที่ผู้ศึกษาได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติ สายสิงห์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะ คณิตศาสตร์เรื่องเลขยกกำลังสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.63/80.27 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้เช่นเดียวกัน

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของ นักศึกษาที่สอนด้วยชุดฝึกทักษะ วิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา ดังกล่าว ได้มีการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งนักศึกษาได้ทราบความรู้พื้นฐานของตนเอง เมื่ออาจารย์ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีชุดฝึกทักษะที่เน้นการบูรณาการ เข้ามาช่วยในการเรียนของนักศึกษา ซึ่งถ้านักศึกษาเรียนไม่ทันเพื่อนๆ ในชั้นเรียน นักศึกษาสามารถศึกษา เนื้อหาของหน่วยการเรียนนั้นเพิ่มเติม หรือศึกษาเพิ่มเติมเมื่อมี เวลาว่าง ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจในเรื่องที่เรียน และเป็นการเสริมแนวทางการเรียน ของนักศึกษาได้ตลอดเวลา เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่องแล้ว นักศึกษาที่ได้ทำแบบฝึกทักษะหลัง

เรียน เพื่อที่จะได้ทราบผลการพัฒนาการเรียนของตนเอง และเพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนได้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการวัด และประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ครูได้ดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุ และดำเนินการสอนซ่อมเสริม ก่อนที่จะเรียนในเนื้อหาหน่วยเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จักรพงษ์ ทองสิงห์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อภิรักษ์ จงรักษ์ (2549) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนแบบฝึกพัฒนากระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่อง การวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุดฝึกทักษะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้ศึกษาได้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ประจำหน่วยเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะมีการประเมินผลการเรียน มีการกำหนดเกณฑ์ชี้วัด ที่ชัดเจน โปร่งใส และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับเวลา และทันเหตุการณ์

สำหรับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะเป็นวิธีเรียนที่น่าสนใจ รองลงมาคือ ชุดฝึกทักษะสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเนื้อหาของชุดฝึกทักษะมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอารมณีย์ เข้มเพ็ชร (2552) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณ และการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า เจตคติการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัย

ของ นิธิพงศ์ อนุรักษ์พงศธร (2554) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการวัดแนว
โน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และการวัดการกระจาย รายวิชาสถิติธุรกิจ พบว่าความพึงพอใจในการ
ใช้สื่อมัลติมีเดีย รายวิชาสถิติธุรกิจ ในภาพรวมอยู่ในระดับดี เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ผู้บริหารระดับคณะ หรือระดับสาขาวิชาควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอน
รายวิชาการคิดและการตัดสินใจ ทุกท่าน ได้มีการนำชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการ
ตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการนี้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่อไป

1.2 อาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ เกี่ยวกับ เวลาที่เหมาะสมกับการ
จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ตลอดจนออกแบบ
กิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้คิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อนักศึกษาสามารถนำ
ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นๆ ได้

1.3 อาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาชุดฝึกทักษะวิชาการคิดและการตัดสินใจ
เรื่องการวิเคราะห์ ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการโดยจัดลำดับเนื้อหา ปรับปรุง
สำนวนภาษาที่ใช้อ่านแล้วเข้าใจง่าย เพื่อนำมาใช้เป็นเอกสารประกอบการเรียนได้

1.4 ผู้บริหารระดับคณะ ควรให้การส่งเสริม และสนับสนุนให้อาจารย์ใน
คณะ ได้จัดทำชุดฝึกทักษะในรายวิชาต่างๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักศึกษา
ในทุกสาขาวิชาให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในเนื้อหาของวิชาการ
คิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอน
วิชานี้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2.2 ควรพัฒนาบทเรียนบนเครือข่าย (e-Learning) ในวิชาการคิดและการตัดสินใจเรื่องการ วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีที่เรียนกลุ่มอื่นๆ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษา และผู้ที่สนใจได้ศึกษารายวิชาดังกล่าว

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิธีสอนที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาการคิดและการตัดสินใจ เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เน้นการบูรณาการ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ สายสิงห์. (2551). การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องเลขยกกำลัง สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จักรพงษ์ ทองสิงห์. (2549). การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและ
การลบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชาญวิทย์ กรวยทอง. (2547). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการฝึก
ทักษะการแก้โจทย์ปัญหาเรื่อง การคำนวณและการบวก การลบ การคูณ และ
การหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขา
วิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิธิพงศ์ อนุรักษ์พงศธร. (2554). รายงานวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการวัด
แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการวัดการกระจาย รายวิชาสถิติธุรกิจ (ศศ0406)
สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการจัดการทั่วไป โดยการใช้สื่อมัลติมีเดีย.
กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา.
- เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร. (2555). การศึกษาการเตรียมความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนปี พ.ศ. 2558. ค้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2555
จาก http://www.lib.hcu.ac.th/asean/Quick_Reference_Gu
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. (2547). ราชกิจจานุเบกษา. 121
(ตอนพิเศษ 23 ก), 1-24.
- รุ่งฤดี ศิริบุรี. (2551). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องสถิติ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.

- อภิรักษ์ จงวงษ์. (2549). การพัฒนากระบวนการคิดทางคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อารมณีย์ เข้มเพ็ชร. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นกระบวนการคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก การลบ การคูณและการหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554
สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Curriculum Evaluation of Master of Education Program in
Educational Administration, Revised Version of B.E. 2554
Graduate School, Kanchanaburi Rajabhat University

นิพนธ์ วรรณเวช ¹

Nipon Wonnawed

วัชร ชูชาติ ³

Watcharee Choochart

พงษ์ศักดิ์ รวมชมรัตน์⁵

Pongsak Ruamchomrat

จุมพจน์ วณิชกุล ²

Chumpot Wanichagul

สุริยงค์ ชวนขยัน ⁴

Suriyong Chuankayan

สาโรจน์ เป่าวงศ์กุล⁶

Saroch Pauwongsakul

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตรฯ และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปรับปรุง

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

² รองศาสตราจารย์ ดร.ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

⁴ อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

⁶ อาจารย์ ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา การประเมินหลักสูตร ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ของสตีฟเฟิลปิม เพื่อประเมินปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบริบท รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ ด้านผลผลิต

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 ด้านบริบท หลักสูตรควรพัฒนารายวิชาใหม่เพิ่มเติมหรือมีการปรับปรุงเนื้อหาในรายวิชาที่เปิดสอนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ด้านปัจจัยนำเข้า นักศึกษาและบัณฑิตมีความประสงค์ให้หลักสูตรฯ เพิ่มงานวิจัยไว้ในแหล่งค้นคว้าห้องสมุดมากกว่านี้ หรือมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์ร่วมกับมหาวิทยาลัยให้มีการสืบค้นที่ง่ายขึ้น หลักสูตรควรพัฒนาบัณฑิตในเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบได้ การประยุกต์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม การสืบค้น ตีความและประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ให้มากขึ้น

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Abstract

This research was the evaluation of the Educational Administration Program, the revised version B.E. 2554 of a master's degree of education curriculum, the Graduate School of KRU. The proposes of the study were to evaluate the context, input, process and outcome of the curriculum, to study the suggestions for the revised curriculum, and to evaluate the curriculum by using Stufflebeam's CIPP model in order to evaluate the impacts related to the curriculum.

108 samples were lecturers, graduate students and users, all of whom obtained by means of simple random sampling and using Krejcie & Morgan's table, with the reliability at 95% level. The instrument was the curriculum evaluation form for the Educational Administration Program, M.Ed., KRU.

The results of the study revealed that:

1. The evaluation of the revised curriculum of the Educational Administration Program, an M.Ed. degree of the graduate school, was appropriate at the highest level. When considering each aspect, the highest appropriate aspects ranking in order of mean from high to low were context, input and process. The appropriate aspect with the high level was outcome.

2. The suggestions for the evaluation of the revised curriculum of the Educational Administration Program B.E. 2554, M.Ed., were as follows: the context - the program should develop new subjects or revise the subject contents to achieve the present situations; the input - the graduate students and the graduates need more research documents in the Library or development of the online data for easier search; the graduate students - the program should develop students to have critical and systematic

thinking, knowledge application for appropriate administration problem solving; and more information searching, interpretation and evaluation for the creative problem solving.

Keywords : Evaluation Curriculum, Education Administration Program

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการศึกษา เพราะเป็นการขยายแนวคิดในการจัดการศึกษาหรือปรัชญาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นหากสามารถสร้างหลักสูตรที่ดีได้ย่อมจะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การที่จะทราบได้ว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นไว้นั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใดนั้น จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผล การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพของการศึกษาหลาย ๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตจนถึงระดับชาติ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินทั้งในระดับผู้จัดทำนโยบายการศึกษา ผู้กำกับดูแล จนถึงระดับผู้ปฏิบัติ จึงควรทำความเข้าใจกับประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อจะได้กำหนดวางแผนการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ได้จริงดังนั้น การประเมินผลหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่ขาดไม่ได้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และเนื่องจากหลักสูตรนั้นต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ไม่สามารถกำหนดไว้ตายตัวได้ การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่การสร้างหลักสูตรจนถึงการนำไปใช้ในโรงเรียน (Koong, 2558)

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 โดยมีปรัชญาของหลักสูตร คือ มุ่งผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารการศึกษาที่มีคุณธรรมจริยธรรมและสามารถนำหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ

การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อคุณภาพของหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้รู้คุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมจริงหรือไม่

ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความภาพสูงขึ้น หลักสูตรปัจจุบันของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คือหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 ซึ่งครบกำหนดการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2558 เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้สามารถเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2559 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาจึงได้ดำเนินวิจัยประเมินหลักสูตรฯ โดยใช้รูปแบบชิป เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนภายในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้ดีและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ของหลักสูตรครุศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ จำนวน 5 คน นักศึกษา จำนวน 41 คน บัณฑิต จำนวน 52 คน และผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 52 คน
กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) อย่างเป็นสัดส่วนตามกลุ่มประชากร โดยใช้การเปิดตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp.607-610) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ถึงผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำนวน 108 ชุด ได้รับคืนโดยมีความสมบูรณ์ จำนวน 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง ตอนที่ 2 ผลการประเมินหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จำแนกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ นำมาหาค่าเฉลี่ย (EMBED Equation.3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ปรากฏผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.11 ส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ร้อยละ 34.26 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 36.11 และผู้สอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนของรัฐ ร้อยละ 83.33

2. ผลการประเมินหลักสูตร โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านบริบท รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ ด้านผลผลิต ซึ่งในแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ รองลงมาคือ หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักวิจัยด้านการบริหารการศึกษา และสามารถช่วยให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ และโครงสร้างของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้มีการจัดลำดับได้เหมาะสม รองลงมาคือ เนื้อหารายวิชาต่างๆ ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน

2.2 ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ อาจารย์เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ รองลงมาคือ อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาคิด วิเคราะห์ และกล้าแสดงความคิดเห็น และอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้มีความรู้ความสามารถตรงกับศาสตร์ของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีบริการด้านสื่อทางการสอนที่ทันสมัย รองลงมาคือ ผู้เรียนหมั่นค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม และผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านวิชาชีพเพียงพอกับการเรียน ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด คือ มีรายงานการวิจัย มีจำนวนเพียงพอที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า

2.3 ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดการเรียนการสอนเน้นการนำความรู้ความสามารถไปปฏิบัติได้ และมีแผนการบริหารจัดการหลักสูตรและปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นระบบ รองลงมาคือ นักศึกษามีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรง เช่น จากการศึกษาดูงาน การเชิญวิทยากรมาบรรยายในหัวข้อต่าง ๆ และการกำหนดแผนการสอนสอดคล้องกับจุดหมายของรายวิชา ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการวัดผลและประเมินผล รองลงมาคือ วิธีวัดและเครื่องมือวัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม

2.4 ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัย เพื่อการประยุกต์ใช้

อภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า โดยภาพหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เป็นผลให้หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต ผลิตนักบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ทองหยอด (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของคณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารและหัวหน้าสาขา ต่อผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วไลพร อาจารย์วัฒนา (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรฯ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP โดยภาพรวม หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก สำหรับการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านบริบท โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เป็นเพราะว่า หลักสูตรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่มีความรู้ในสาขาวิชาเป็นอย่างดี ดังนั้น วัตถุประสงค์ของหลักสูตรจึงมีความสอดคล้องและครอบคลุมตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม หลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับจากสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยพร ทองหยอด (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการศึกษาความคิดเห็นของคณาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารและหัวหน้าสาขา พบว่า ด้านบริบท ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสากร ชูชาติ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาเผยแผ่ คณะพุทธศาสตร์ สถาบันธรรมชัย จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านบริบท มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน

2. ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความชัดเจน มีการคัดสรรกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ที่มีคุณภาพ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังและกำกับดูคุณภาพการผลิตบัณฑิต

อย่างต่อเนื่อง มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บงกช เอี่ยมชื่น (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2550) คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ปรัชญา วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา อาจารย์ มีความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัย ของอัจฉรา เทียนทอง (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะ ทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะว่า หลักสูตรมีการกำหนดกระบวนการ วิธีวัดและ เครื่องมือวัดมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน แจ้งเกณฑ์การประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะของรายวิชา สอนครอบคลุมเนื้อหา ตามที่ระบุไว้ในแผนการสอน จัดกิจกรรมและส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ หลักสูตร มีการดำเนินการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ ดังที่ ชนัท ธาตุทอง (2550, น.20-21) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีควรมีกิจกรรม กระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์ เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และพัฒนาการเรียนของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน บอกแนวทางด้านสื่อ การสอน การใช้สื่อ การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พวงพะยอม แก้วพิลา (2554) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตร บัณฑิต พุทธศักราช 2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ในระดับมาก เนื่องมาจากการดำเนินงานของหลักสูตรมีการประเมินคุณภาพทุก กระบวนการ ตั้งแต่การนำผลการประเมินหลักสูตรฯ มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การประเมินผลการสอน การประเมินคุณภาพของบัณฑิตเป็นประจําอย่างต่อเนื่อง การนำผลประเมินมาพัฒนาการดำเนินการของหลักสูตรทำให้ผลผลิตของหลักสูตรฯ

เป็นที่ยอมรับจากผู้ใช้นิต หน่วยงานต้นสังกัด และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิต สามารถนำความรู้ที่ได้รับพัฒนาวิชาชีพ สามารถเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย วไลพร อาจารย์วัฒนา (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา เทียนทอง (2557) ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามภิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรฯ ด้านของผลผลิต เป็นการประเมินความเหมาะสมของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอบรม ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการประเมินหลักสูตรฯ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่ คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการของหลักสูตรอื่นๆ ที่ต้องการประเมินหลักสูตรให้เหมาะสม ดังนี้

1.1 ด้านบริบท (Context) จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า หลักสูตรควรพัฒนารายวิชาใหม่เพิ่มเติมหรือมีการปรับปรุงเนื้อหาในรายวิชาที่เปิดสอนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสำหรับหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่จะปรับปรุง

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) นักศึกษาและบัณฑิตมีความประสงค์ให้หลักสูตรฯ มีการพัฒนาระบบการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยอย่างเป็นระบบ มีการเพิ่มงานวิจัยไว้ในแหล่งค้นคว้าห้องสมุดมากกว่านี้ หรือมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์ร่วมกับมหาวิทยาลัยให้มีการสืบค้นที่ง่ายขึ้น

1.3 ด้านผลผลิต (Product) หลักสูตรควรมีแผนการประเมินคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีการทบทวน นำข้อควรปรับปรุงไปแก้ไขกระบวนการอย่าง

รวดเร็ว ไม่ปล่อยให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาแต่ละรุ่นแล้วจึงทำการสำรวจคุณภาพจากผู้บัณฑิต จะทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณภาพ มีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้บริหารการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตถึง 5 ด้าน ดังนั้นหลักสูตรจะต้องมีการเน้นย้ำให้อาจารย์ผู้สอนมีการกำกับดูแลคุณภาพ การผลิตบัณฑิต การจัดการเรียนการสอน การประเมินคุณภาพผู้เรียนครบทุกด้าน

1.4 คุณลักษณะบัณฑิตของผู้บัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หลักสูตรควรพัฒนาบัณฑิตในเรื่อง การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นระบบได้ การประยุกต์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม การสืบค้น ติความและประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยการประเมินหลักสูตรฯ เพื่อให้งานวิจัยได้มีการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

2.1 การสำรวจความต้องการของนักศึกษา-บัณฑิต ที่มีต่อระบบการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ของสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี เพื่อเป็นการยืนยันผลผลิตที่ได้จากการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ฉันท ชาติทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- นิสกร ชูชาติ. (2555). การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาเผยแผ่
คณะพุทธศาสตร์ สถาบันธรรมชัย จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต.
- บงกช เอี่ยมชื่น. (2555). การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
วิทยาศาสตร์การแพทย์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2550) คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย
และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พวงพะยอม แก้วพิลา. (2554). การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช
2540 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วลัยพร ทองหยอด. (2554). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ
ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบ
อิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเชียงใหม่.
- วไลพร อาจารย์วัฒนา. (2555). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อัจฉรา เทียนทอง. (2557). การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขา
การพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Krejcie, R. V. & D. W. Morgan. (1970). Determinining sample size for research
activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30
- Koong. (2558). ปัญหาในการประเมินหลักสูตร. ค้นเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2558 จาก
<http://ckoong2522.blogspot.com/>

การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียง ภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้ผ่านเครื่องมือสื่อสาร The Development of Teaching English Listening and Speaking by Communication Device

กิลเบิร์ต อีเดนส์ เม้ามี่ศรี¹

Gilbert Edens Mowmessie

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสาร และ 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสารด้วย Mobile learning ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้นำไปใช้ในการสร้างผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในอนาคตเพิ่มขึ้น โดยทำการวิจัยจากเอกสารได้แก่ หนังสือ วารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การประชุมทางวิชาการ เอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอินเทอร์เน็ต นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ได้องค์ความรู้ในการตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการวิจัย สรุปได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสารแบบ Mobile learning จะเป็นวิธีการเรียนการสอนใหม่ที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาและเกิดความมีประสิทธิภาพมากที่สุดในอนาคตที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้อง สังคมและประเทศชาติ ต่อไป

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสาร, การพัฒนาภาษาอังกฤษ,
การฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ

Abstract

This study consists of two objectives: 1) to develop teaching English listening and speaking by communication device and 2) to make an analysis and synthesis in order to obtain a development of teaching English listening and speaking via communication device with mobile learning of university in increasing students' achievements in the future. The study was conducted by means of documentary research in which the researcher analyzed and synthesized related documents including academic journals, academic conferences both domestic and international documents from relevant agencies as well as the Internet in order to obtain the knowledge that serves the educational purpose.

The study result can be concluded that the development of teaching English listening and speaking by mobile learning will not only be a new teaching method in accordance with the educational goals and the most effective in the future but it will also be beneficial to students, involved individuals, society and country later on.

Keywords : Mobile Learning, English Development,
English Listening and Speaking

บทนำ

ปี 2559 ประชาคมอาเซียน (Asian community) ได้รวมตัวกันอย่างสมบูรณ์ และคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อสถาบันอุดมศึกษาให้มีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของอาจารย์ทุกคนให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษา

อังกฤษสำหรับนักศึกษาและตนเอง เพิ่มขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์จากภาษาอังกฤษให้ได้รับความทัดเทียมกับกลุ่มประเทศสมาชิกอื่นๆ ด้วยการจัดทำหลักสูตรหรือกิจกรรมที่จะเป็นกลไกในการสร้างความกลมกลืนด้านการเรียนรู้และวิถีชีวิตที่จะเป็นการส่งเสริมในกระบวนการฝึกทักษะในด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคตที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารด้านการงานและการประกอบอาชีพ (Koshy, 2005, p.83) ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสร้างศักยภาพจากความสามารถถ่ายทอดความคิดไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับโลกที่ได้ก้าวเข้าสู่ยุคไร้เขตแดนที่ทุกคนสามารถเดินทางติดต่อกันได้ในทุกพื้นที่ ทำให้การสื่อสารนานาชาติมีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง (Zaremba, 2006, p.6) โดยเฉพาะการนำภาษาอังกฤษมาใช้เป็นสื่อกลาง เช่น อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหากไม่มีความชำนาญอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความรู้และให้บริการทางวิชาการ ดังนั้นความต้องการวิธีการเรียนการสอนหลักสูตรภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจึงมีมากขึ้นเรื่อยๆ และควรเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดย Robinson (1991, P.106) กล่าวว่าประกอบด้วย กระบวนการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ทักษะทางภาษาที่เป็นทักษะเป้าหมาย 2) การสำรวจหาทักษะทางภาษาเฉพาะอย่าง ที่จำเป็นต้องใช้เฉพาะงานที่เกี่ยวกับความสามารถในปัจจุบันเพื่อพิจารณาว่ามีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ความรู้ทางภาษาอังกฤษสำหรับการทำงานในหน้าที่นั้นมากน้อยเพียงใด และ 3) การวิเคราะห์ว่ามีความต้องการการอบรมมากน้อยแค่ไหนเพื่อลดช่องว่างระหว่างความสามารถในปัจจุบันกับเกณฑ์เป้าหมายที่ต้องการ

การสื่อสารด้วยคำพูดภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนให้อาจารย์และนักศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ จะมีคุณสมบัติอันเป็นที่ต้องการอย่างมากและมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในงานอีกด้วย ตามที่ Crosling & Ward (2002, p.71) กล่าวว่า ทักษะการสื่อสารด้วยคำพูดมีความสำคัญต่อการจ้างงาน ความสำเร็จในงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือน แต่ในประเทศไทยส่วนใหญ่ ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี แต่ยังไม่สามารถพูดได้ตอบกับเจ้าของภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ได้ นับว่าเป็นความล้มเหลวในการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะในส่วนของอาจารย์ผู้สอนที่ต้องมีการเปลี่ยนวิธีการให้แก่ผู้เรียนได้รู้จักใช้วิธีการเรียนแบบที่มีประสิทธิภาพ (Oxford, 1990, p.8) เพื่อให้เข้าใจ

บทเรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น มากยิ่งขึ้นและสามารถถ่ายโอนความรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ๆ ได้มากขึ้น (Noon-ura, 2008, p.18) ดังนั้นการจะทำให้เกิดทักษะการฟังและการพูดในระดับที่สามารถใช้ในการสื่อสารได้ จึงต้องใช้วิธีการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความคิดหรือพฤติกรรมพิเศษที่จะช่วยให้เข้าใจการเรียนรู้แบบใหม่ได้ จึงจะนำไปให้จะประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ในการกำหนดลักษณะ (learning styles) และวิธีการเรียนรู้ (learning strategies) ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ที่เป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และต้องมีกลยุทธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงจะมีผลสัมฤทธิ์ที่ส่งผลดีมากยิ่งขึ้น

สำหรับปัญหาการเรียนการฟังและพูดภาษาอังกฤษที่ไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่มีสาเหตุสำคัญ ดังต่อไปนี้ (Griffiths, 2003; Oxford, 1990; Domyei, 2001)

1. ปัญหาจากตัวผู้เรียน ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษแบบให้ท่องจำ ปัญหาเรื่องการขาดแรงจูงใจในการการเรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษน้อย ปัญหาการครอบงำจากภาษาที่หนึ่ง รวมถึงการไม่เห็นประโยชน์ในการเรียน ประกอบกับไม่มีโอกาสในการใช้ ทำให้ไม่คุ้นเคยและไม่เห็นความจำเป็น ทำให้ไม่สนใจเรียนเท่าที่ควร และเกิดความกลัวที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในที่สุด
2. ปัญหาที่มาจากตัวผู้สอน ที่ขาดความสามารถในการใช้ภาษา ปัญหาขาดกลยุทธ์ในการสอนทำให้เกิดการสับสน ไม่เป็นไปตามหลักการหรือวิธีสอนที่ถูกต้อง
3. ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน มีประเด็นที่เป็นปัญหาส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียน เนื่องจาก การขาดการฝึกทักษะทั้งในและนอกชั้นเรียน การเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของภาษา การขาดกิจกรรมที่หลากหลาย นอกจากนั้นการฝึกกิจกรรมให้กับผู้เรียนมักเป็นการสอนแบบรับข้อมูลมากกว่าการมีส่วนร่วม
4. แบบเรียนภาษาอังกฤษ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และสื่อการสอนไม่เพียงพอ ปัญหาลักษณะแบบเรียนเป็นแบบฝึกให้ท่องจำ ไม่ได้มุ่งเน้นในประเด็นที่ผู้เรียนต้องการและตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่เห็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในที่สุด

นอกจากนั้นจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีหลากหลายลักษณะอย่างไร้ขอบเขตทั้งเวลาและสถานที่ รวมถึงสามารถเก็บข้อมูลที่เก็บได้จำนวนมากในรูปแบบมัลติมีเดีย ส่งผลให้การนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อดิจิทัล ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ที่เป็นวิธีการใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ของการศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้หรือทำกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนจากต่างสถานที่ ต่างเวลา หรือเวลาเดียวกัน (Bray, Aoki & Dlugosh, 2008) ผ่านระบบเครือข่ายด้วยบทเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษที่มาจากเอกสาร หนังสือ บทความ ข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ที่จัดทำเป็นอิเล็กทรอนิกส์ส่งเข้าไปยัง Mobile ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในอนาคต และจากบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จึงต้องพัฒนาตนเองควบคู่ไปด้วยการศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและแก้ปัญหา หากจะพิจารณาถึงสภาพการณ์พัฒนาผู้เรียน พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด ได้แก่ การสำรวจผู้ใช้โทรศัพท์มือถือทั่วประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมากกว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นหลายเท่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2559) ทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning จะเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาบทเรียนหรือส่งเสริมการเรียนรู้ทางไกลผ่านอุปกรณ์ประเภทนี้ มีการนำเสนอข้อมูลและบทเรียนซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ ทำให้ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือทุกคนสามารถเข้าถึงบทเรียนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษผ่านเครื่องมือสื่อสารประจำตัวได้ตลอดเวลา กล่าวได้ว่าการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่หรือ Mobile learning (m-Learning) นับเป็นก้าวใหม่ของการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ ในอนาคต

จากที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือที่มีการพัฒนาที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีสมรรถนะที่สูง สามารถติดต่อสื่อสารได้ทั้งภาพ ข้อความ เสียง บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้ ชมโทรทัศน์ สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตด้วยเทคโนโลยี 3G-4G เข้าถึงสารสนเทศได้ตลอดเวลา (สำนักการจัดการศึกษาออนไลน์, 2554) ผู้เรียน

จึงใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีโทรศัพท์มือถือ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ใน e-Learning ในด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงเป็นก้าวใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาที่มีความสำคัญมากที่สุดในอนาคต นอกจากนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบเคลื่อนที่นับเป็นยุทธศาสตร์การจัดการเรียนในระดับนานาชาติที่สามารถรวบรวมความหลากหลายทั้งด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาและการบริหารข้อมูลที่ผ่านมาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในทุกที่ทุกเวลา (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2559 ศูนย์สื่อการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์) แม้การเรียนรูปแบบเคลื่อนที่จะเป็นการบูรณาการเทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเชื่อมต่อกับเครือข่ายของ Mobile ที่มีความเติบโตกว่า 200% และผู้ผลิตจะพัฒนาโปรแกรมเพื่อสนับสนุนอุปกรณ์เคลื่อนที่นี้เพิ่มสูงกว่า 1,000% ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่จะได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วในอนาคตและจะมีราคาถูกลงในขณะที่สมรรถนะสูงขึ้น

Mobile learning จะช่วยให้ภาษาอังกฤษมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีและช่วยให้สามารถสื่อสารในการทำงานได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง จากเหตุผลดังกล่าวหากผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามวิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication strategies instruction) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Oxford, Lavine & Crookall, 1989) จากข้อเท็จจริงที่ว่า ถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษามาแล้วเป็นอย่างดี แต่ก็ยังไม่สามารถพูดได้หรือสื่อสารได้ดีนัก ด้วยเหตุนี้ การเรียนการสอนแบบใหม่เพื่อการสื่อสาร (Communicative language teaching) ต้องมีความเชื่อว่าภาษาไม่ได้เป็นเพียงระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยเสียง ศัพท์และโครงสร้างเท่านั้น แต่คือระบบที่ใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามสภาพสังคมด้วย อีกทั้งยังสามารถนำไปบูรณาการและประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคตอีกด้วย โดยมีวิธีการที่ดีคือ มีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ และมีกระบวนการตามขั้นตอนที่อาศัยเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าไปช่วย ทำให้สภาพการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนด้วยการกำหนดความต้องการ การออกแบบวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ การนำวิธีการไปทดลอง

ใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและการประเมินผลลัพท์ เพื่อใช้ผลการวิเคราะห์นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด

จากที่กล่าวมาแล้วถึงประเด็นปัญหาที่พบและจากข้อแนะนำของนักวิชาการในเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่าเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมโดยรวมที่สามารถปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ แต่ที่สำคัญและตรงประเด็นที่สุดคือ การส่งเสริมให้มีวิธีการเรียนรู้เพิ่มทักษะการคิดเข้าด้วยกันจากวิธีการพิเศษที่แต่ละบุคคลใช้เพื่อช่วยให้เข้าใจและเรียนรู้ใหม่ไว้ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งของผู้เรียนที่จำเป็นต้องมีวิธีการใหม่จึงจะประสบความสำเร็จ ซึ่ง Grainger (1997); Oxford (1990) กล่าวว่าวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นพฤติกรรม / การกระทำ ขั้นตอนหรือเทคนิคที่เฉพาะเจาะจงของผู้เรียนที่จะทำให้การเรียนรู้ภาษาใหม่ประสบความสำเร็จเพื่อให้เข้าใจภาษาอังกฤษและสื่อสารได้

ส่วนความสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning เพื่อพัฒนาผู้เรียนคุณลักษณะที่ดีในอนาคตจะเป็นการสร้างนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ เนื่องจากผู้เรียนต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทั้งทางวิทยาการ การคิดวิเคราะห์ อย่างสร้างสรรค์และสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเจริญให้กับระบบเศรษฐกิจ สังคมและประเทศชาติได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาวิธีการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสาร
2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วยการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ผ่านเครื่องมือสื่อสาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมโดยการทำการวิจัยจากเอกสารได้แก่ หนังสือวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การประชุม

ทางวิชาการ เอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอินเทอร์เน็ต และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ

Griffiths (2003) ได้อธิบายว่าการที่จะพูดภาษาอังกฤษได้ สาเหตุที่สำคัญคือ ต้องมีทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ดีและต้องพัฒนาก่อน โดยฟังประโยคซ้ำๆ หลายๆ รอบจนขึ้นใจแล้วพูดตามและออกเสียงตามให้เหมือนที่สุด จึงถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดและพัฒนาที่ยากที่สุด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของคนส่วนใหญ่เพราะหากฟังไม่เข้าใจการเลียนเสียงการพูดตามจะทำได้ แต่หากได้ฟังภาษาอังกฤษหลายๆรอบ บ่อยๆ ซ้ำๆจนจำขึ้นใจแล้ว จะพบว่าทุกคนสามารถพูดภาษาอังกฤษได้โดยอัตโนมัติ มีทักษะความรู้ด้านการออกเสียง คำศัพท์ พูดให้ถูกต้องตามหลักภาษา และใช้คำพูดที่เหมาะสม ถูกกฎการใช้ทางไวยากรณ์ เข้าใจวัฒนธรรมทางภาษา จึงจะทำให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างถูกหลักไวยากรณ์และรูปแบบประโยคอย่างถูกต้อง ออกเสียงและเน้นเสียงได้ถูก

Flowerdew & Miller (2005, pp.52-54) การจัดการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ดี ประกอบด้วย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากแนวคิด ทฤษฎีและสภาพปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องของการฟังและพูดมาพัฒนาเป็นหลักสูตรถอดรหัสเสียงภาษาอังกฤษแบบโฟนิกส์ ที่เน้นกลยุทธ์ระบบการสอนแบบพูดเป็นคำ เน้นการจำคำศัพท์และความหมายที่สอน พูดเป็นคำ (Whole word method) และพูดแบบองค์รวม (Whole language) จะทำให้ผู้เรียนจำคำด้วยการดูตัวอักษร หรือ ดูรูปด้วยสายตา (Sight reading) ที่จะทำให้การทำงานของสมองระหว่างการฟังและพูดของผู้เรียนดีขึ้น

2. การกำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบอื่น ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของตนเอง

3. การกำหนดแนวทางในการนำไปใช้ เป็นการกำหนดรายละเอียด วิธีการ และเงื่อนไข การเตรียมการจัดสภาพการเรียนการสอนที่มาจากการสำรวจ และสรุปข้อค้นหาวิธีการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษ โดยวิเคราะห์หาจุดอ่อนและจุดแข็ง และนำมาสังเคราะห์วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ฟังและพูดภาษาอังกฤษได้อย่างลึกซึ้ง

4. จัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษด้านการพูดและฟัง ให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหมดตามองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) Phonemic awareness สร้างความสามารถในการได้ยิน รับรู้ และ แยกแยะหน่วยเสียง (Phonemes) ต่างๆของภาษาอังกฤษ ตลอดจนสามารถควบคุมการใช้ (Manipulate) หน่วยเสียงของบทพูด (Speech sounds)ที่ประกอบเป็นพยางค์ (Syllables) และคำ (Words) 2) Phonics องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างตัวอักษรกับเสียง (letters-sound correspondence) 3) Fluency instruction กลยุทธ์การสอนพูดให้คล่อง 4) Vocabulary กลยุทธ์การสอนคำศัพท์ที่ใช้ประจำฝึกให้คล่องและชำนาญ และ 5) Comprehension strategies กลยุทธ์การสอนความเข้าใจในบทพูดอย่างลึกซึ้ง

Helgesen & Brown (2007, pp.141-142) ได้กล่าวถึงทฤษฎีในการฝึกฟังและพูดภาษาอังกฤษ ด้วย Phonemic awareness & phonics ตามด้วย การสอนพูดเป็น คำ (Whole language) เพื่อแก้ปัญหาอาการภาษาอังกฤษบกพร่อง (Dyslexia) ของผู้ฝึกหัด โดยการถอดรหัสภาษาอังกฤษ ให้เป็นรหัสเสียงตัวอักษรที่ใช้ในการฟังรวมทั้งต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่ส่วนมากประมาณ 70%-80% พูดและฟังภาษาอังกฤษไม่ได้ ซึ่งหมายถึงไม่สามารถในการเรียนรู้ที่จะฟังพูดภาษาอังกฤษได้คล่องอย่างถูกต้องและชัดเจนชัดคำได้ดี ดังนั้นการทำให้มีผลสัมฤทธิ์ในการฟังและพูดภาษาอังกฤษได้ดีจึงถือว่าเป็นนวัตกรรมที่แท้จริงในวงการวิชาการ

Oxford (1990) ได้อธิบายว่าถ้าต้องการให้เก่งด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษก็ต้องมีความสามารถในการแยกคำที่ได้ยินออกมาเป็นหน่วยเสียง (Phonemes) พื้นฐานและตัวอักษรที่เห็นเป็นแต่ละตัวอันเป็นตัวแทนของเสียงแต่ละเสียง หรือไม่อาจรับรู้เสียงที่ฟังได้อย่างอัตโนมัติ ทำให้ไม่สามารถพูดตอบโต้ได้ และส่วนใหญ่ผู้ที่มีปัญหามักมาจากการไม่รู้จักโครงสร้างของเสียงและทักษะที่เกี่ยวกับการจัดการหน่วยเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษให้ได้ผลมากที่สุด ต้องให้

ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริงและมุ่งให้สามารถสื่อสารได้ โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย มาบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง สิ่งสำคัญคือเน้นให้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงและตระหนักในการสร้างเทคนิคการสอนเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ภาษาในสังคมปัจจุบัน

Pawlak (2011, p.19) ได้สรุปเกี่ยวกับการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษว่ามีวิธีที่ได้ผลที่สุด ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหูให้รู้จักหน่วยเสียงทุกเสียงของภาษาอังกฤษ (Phonemic awareness) อย่างถูกต้อง 2) การฝึกโฟนิคส์ (Phonics) ด้วยหลักสูตรฝึกที่มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะในการถอดรหัสตัวอักษรเป็นเสียง (Decoding) อย่างอัตโนมัติและอย่างถาวร 3) การใช้วิธีการของการสอนพูดเป็นคำ โดยหลังจากที่ได้เรียนรู้เคล็ดลับในการถอดรหัสดังในข้อ 1 และ 2 และ ฝึกจนชำนาญแล้ว ควรนำความรู้มาใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจริง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปตามแนวคิดใหม่ตามยุคสมัย ที่มีวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดหลักสูตร แนวการสอน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การคัดเลือกกิจกรรมประกอบ การเรียนการสอน ตลอดจนเลือกสื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความสามารถในการเรียนรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้

Cohen (2012, p.120) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการพูดคือ ความถูกต้อง (Accuracy) เป็นความสามารถในการใช้ศัพท์ โครงสร้าง เพื่อสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องและความคล่องแคล่ว (Fluency) เป็นความสามารถในการพูดได้รวดเร็วและมีความมั่นใจในการพูด การพูดคล่องมีความหมายที่กว้างกว่าการพูดเร็ว เพราะจะมีความถูกต้องตามโครงสร้างของภาษาและเป็นธรรมชาติ รวมทั้งขยายความในบริบทได้อย่างเหมาะสม ใช้ภาษาได้อย่างสละสลวย และที่สำคัญที่สุดคือต้องสื่อความได้เป็นจังหวะเน้นเสียงหนักเบาได้เหมือนเจ้าของภาษามากที่สุด ระดับของการพูดคล่องจึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศของผู้พูดที่สื่อความคิดของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือและได้รับการพิสูจน์ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบที่จัดขึ้นตามปรัชญา หลักการ โดยอาศัยวิธีสอน และเทคนิคการสอนที่ดี รวมถึงภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือหลักสูตรรายวิชาจะช่วยให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

Maleki (2007) กล่าวว่ากลยุทธ์การสื่อสารการเรียนการสอนควรรวมไว้ในหลักสูตรของทุกสถาบันการศึกษา ซึ่งผลการวิจัยได้แสดงให้เห็นว่าเป็นกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น การฟังและพูดด้วยวิธีการสอนที่ดีจะขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่มาจากทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ซึ่งจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน

สรุปได้ว่าการที่จะพูดภาษาอังกฤษมีสาเหตุที่สำคัญคือต้องมีทักษะการฟังที่ดีโดยฟังประโยคซ้ำๆ หลายๆรอบจนขึ้นใจแล้วพูดตามออกเสียงตามให้เหมือนที่สุด ถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดและพัฒนายากที่สุด เพราะหากฟังไม่เข้าใจก็จะพูดไม่ได้คนที่พูดภาษาอังกฤษได้โดยอัตโนมัติ พูดถูกต้อง และใช้คำพูดที่เหมาะสมถูกกฎไวยากรณ์ได้รูปแบบประโยคที่ถูกต้อง ออกเสียงและเน้นเสียงได้ถูก ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษที่ดี จากการศึกษาสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการฟังและพูดมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่เน้นการจำคำศัพท์และความหมายที่สอนพูดเป็นคำจะทำให้การทำงานของสมองของผู้เรียนดีขึ้นโดยกำหนดหลักการ เป้าหมาย และองค์ประกอบอื่นๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระเบียบ เป็นแนวทางในการกำหนดรายละเอียด วิธีการเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่วิเคราะห์จากจุดอ่อนและจุดแข็ง มาทำการสังเคราะห์วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะทำให้ฟังและพูดภาษาอังกฤษได้อย่างลึกซึ้ง มาจัดทำหลักสูตรภาษาอังกฤษด้านการพูดและฟัง ให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหมดสร้างเป็นกลยุทธ์นวัตกรรมที่แท้จริงที่จะความสามารถแยกคำที่ได้ยินออกมาเป็นหน่วยเสียง (Phonemes) ตามตัวอักษรแต่ละตัวที่เป็นตัวแทนของแต่ละเสียงที่ฟังได้อย่างอัตโนมัติ ทำให้สามารถพูดตอบโต้ได้รู้จักโครงสร้างของเสียงและจัดการหน่วยเสียงภาษาอังกฤษ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษให้ได้ผลมากที่สุด ต้องให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่ในสถานการณ์จริงและมุ่งให้สามารถสื่อสารได้ โดยต้องใช้เทคนิคที่หลากหลาย มาบูรณาการให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยเน้นให้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ที่เหมือนจริงสิ่งสำคัญคือต้องสร้างเทคนิคการสอน

เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ภาษาด้วยวิธีที่ได้ผลที่สุด ได้แก่ 1) การพัฒนาหูให้รู้จักหน่วยเสียงทุกเสียงของภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง 2) การฝึกโฟนิคส์ (Phonics) ด้วยหลักสูตรฝึกที่มีประสิทธิภาพ ให้เกิดการพัฒนาทักษะในการถอดรหัส ตัวอักษรเป็นเสียง (Decoding) อย่างอัตโนมัติและอย่างถาวร 3) การใช้วิธีการของการสอนพูดเป็นคำ โดยหลังจากที่ได้เรียนรู้เคล็ดลับในการถอดรหัสและฝึกจนชำนาญแล้วนำมาใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจริง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษควรเป็นไปตามแนวคิดสมัยใหม่ที่ใช่วิธีการที่หลากหลาย เช่น เลือกลือการเรียนรู้การทำกิจกรรมหลักสูตรแนวการสอน การคัดเลือกกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามกำหนดตามมาตรฐานในระดับสากล

แนวความคิดเกี่ยวกับ Mobile learning

Mobile learning เป็นพัฒนาการนวัตกรรมของการเรียนการสอนทางไกล หรือ d-Learning (Distance learning) และการจัดการเรียนการสอน แบบ e-Learning (Electronic learning) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่าง m-learning และ e-learning แสดงให้เห็นว่า Mobile learning เป็นส่วนหนึ่งของ e-Learning ซึ่งทางเลือกหนึ่งสำคัญของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้สนับสนุนการเรียนการสอนแบบใช้เทคโนโลยีการศึกษานั้นว่าเป็นแนวทางใหม่ต่อการจัดการศึกษาในอนาคต (Harvard Extension School, 2016) เพื่อให้สอดคล้องตามเป้าหมาย ตามแนวทางใหม่นี้ผู้เรียนจะมีอิสระอย่างเต็มที่ในการศึกษาบทรียนผ่านจอภาพของโทรศัพท์มือถือ ณ สถานที่ใดและในเวลาใดๆ ก็ได้ ซึ่งผู้เรียนจะเอาชนะปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับสภาพความพร้อมทางการเรียน เช่น ต้องเดินทางไกลติดภารกิจหน้าที่ประจำและอื่นๆ ในขณะที่การเรียนรู้ด้วย Mobile learning สามารถกระทำได้ตลอดเวลา แม้ระหว่างการประชุมภารกิจหน้าที่ประจำวันก็ตาม

Mobile learning เป็นกระบวนการการเรียนรู้จากสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายเป็นการพัฒนาจากแนวคิดทักษะหลัก 6 ประการ (big six skills) ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้โดยผู้เรียนสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้เมื่อต้องการค้นหาข้อมูลที่จะนำไปแก้ปัญหา ตัดสินใจหรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จจากภาระงาน การกำหนดยุทธวิธีแสวงหาสารสนเทศ การสืบค้นและการเข้าถึงสารสนเทศ การนำ

สารสนเทศไปใช้ การสังเคราะห์สารสนเทศ และการประเมินผล (Collis, 1996) เมื่อพิจารณาบริบททั้งด้านสังคม เทคโนโลยี สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาแบบผสมผสานเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาให้ครอบคลุมการเรียนรู้หลายรูปแบบมาเผยแพร่การเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะจากการพัฒนารูปแบบของ Mobile learning ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการแสวงหาความรู้ อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในอนาคต ซึ่ง Mobile learning เป็นการพัฒนาการโครงสร้างการทำงานของ Mobile จากเทคโนโลยีที่มีอยู่ มาเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบ Mobile Learning จากจุดเดินี้มาจัดทำเป็นแนวทางด้านวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา ที่มีการออกแบบบทเรียนและการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบเผชิญหน้า การเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน (Smart phone) และนำเสนอแบบมัลติมีเดียด้วยแผนภาพและรายละเอียดทางด้านวิชาการ

สำหรับความหมายของ mobile learning มีดังต่อไปนี้

Harrison (2002, p.82) ได้ให้ความหมายว่าเป็นการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ในการศึกษา คือ การรวมกันของ 2P คือ เป็นการเรียนจากเครื่องส่วนตัว (Personal) และเป็นการเรียนจาก Mobile การที่เรียนแบบส่วนตัวนั้นผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในหัวข้อที่ต้องการ ที่ก่อให้เกิดโอกาสของการเรียนรู้ได้ ซึ่ง Mobile นั้นเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่มากที่สุดและ Holme & Sharples (2002, p.73) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ณ สถานที่และเวลาใดก็ตาม

สรุปได้ว่า Mobile learning สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนและใช้จัดทดสอบและวัดผลเพื่อก่อให้เกิดการเข้าถึงวิชาความรู้ที่ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต การอบรมที่จำเป็นทันทีทันใด (Just-in-time) การอบรมเฉพาะท้องถิ่น (location-based) การอบรมตามเนื้อหา (Contextual learning) การเรียนผ่านเครือข่ายสังคม (Social-networked mobile learning) การเรียนแบบเอ็มเอ็ดนิ่งผ่านเกม (Mobile educational gaming) และการศึกษาผ่านพอดแคสต์ และวัดผลแบบโต้ตอบ (Podcasting to phones with interactive assessments) เป็นต้น (Koppi, 2002) นอกจากนั้น Mobile learning เป็นเทคโนโลยีการสื่อสารแบบไร้สาย (Wireless) ที่ทันสมัยที่สุดสำหรับการศึกษาทางไกล

ในขณะนี้ที่เข้ามามีบทบาทและเติบโตอย่างมากอุปกรณ์แบบไร้สายต่างๆ ได้เข้ามาแทนที่อุปกรณ์แบบมีสาย (Wired) เช่น โทรศัพท์มือถือ ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมทั้งอุปกรณ์ประกอบต่างๆ ก็ถูกพัฒนาตามขึ้นไปด้วย เช่น Bluetooth, WAP (Wireless application protocol), GPRS (General packet radio system) และ UMTS (Universal mobile telecommunications system) เป็นต้น ซึ่งวิธีการศึกษาหาความรู้ก็ถูกพัฒนาตามไปด้วย การเรียนรู้แบบ Mobile learning เป็นการพัฒนาอีกขั้นของ e-Learning เป็นการผสมผสานที่ลงตัวของพัฒนาการศึกษาเรียนรู้โดยได้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย โดยเรียกการเรียนรู้แบบนี้ว่า Wireless learning, Mobile learning มีการเชื่อมต่อกับเครือข่ายตลอดเวลาในการส่งข้อมูลได้ทุกเวลา

2. Installation speed and simplicity สามารถติดตั้งได้ง่ายและรวดเร็ว เพราะไม่ต้องเสียเวลาติดตั้งสายเคเบิลและไม่รกรุงรัง

3. Installation flexibility สามารถย้ายระบบเครือข่ายได้ง่าย เพราะเพียงแคมี Mobile ก็เข้าสู่เครือข่ายได้ทันที

4. Reduced cost of ownership โดยรวมที่ผู้เรียนต้องลงทุน เพราะในระยะยาวแล้ว Mobile Learning เป็นระบบเครือข่ายไร้สายที่ไม่จำเป็นต้องเสียค่าบำรุงรักษา

5. Scalability เครือข่ายไร้สาย ทำให้สามารถปรับขนาดและความเหมาะสมได้ง่ายไม่ยุ่งยากเพราะสามารถโยกย้ายตำแหน่งการใช้งาน ที่มีการเชื่อมต่อทั่วโลก

Mobile ถือได้ว่าเป็นระบบเครือข่ายไร้สายที่มีประสิทธิภาพเหมือนคอมพิวเตอร์ขนาดเล็ก ที่ประกอบไปด้วยอุปกรณ์ไม่มากนัก และที่น่าสนใจที่สุดคือ ความสะดวกสบายที่ไม่ต้องติดอยู่กับที่ผู้เรียนสามารถเคลื่อนที่ไปมาได้โดยที่ยังสื่อสารการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายได้ Mobile Learning มีข้อข้อของการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ (Mitchell, 2002, p.61)

1. ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายต่างๆ ของบทเรียน (Context data) คำอธิบายคู่มือการใช้งาน และข้อมูลที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้

2. เครื่องมือสนับสนุนที่ชาญฉลาด (Intelligent support engine) เช่น เทคโนโลยี เครือข่ายไร้สาย และซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการบทเรียน

การนำเสนอ การติดต่อสื่อสาร ติดตามผลและประเมินผล รวมถึงอุปกรณ์ประกอบต่างๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนผ่านจอภาพของ Mobile ที่ทำงานสัมพันธ์ กับ Task model และ User model ที่ได้มีการออกแบบไว้ก่อนในรูปแบบการดำเนินการตามภารกิจหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำเสนอให้แก่ผู้เรียน

3. หน่วยเก็บเนื้อหาของบทเรียน (Content repository) เช่น ส่วนของเนื้อหาบทเรียน แบบฝึกหัดแบบทดสอบ และส่วนข้อมูลต่างๆที่เป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดไปยังผู้เรียน

4. ส่วนของการติดต่อกับผู้เรียน (Interface) ที่มีปฏิสัมพันธ์กันผ่านแป้นพิมพ์และจอภาพของ Mobile

ระบบบริหารและจัดการบทเรียนแบบเคลื่อนที่ของ Mobile learning จะมีการใช้เทคโนโลยีในการส่งผ่านองค์ความรู้ที่เป็นสาระสำคัญของบทเรียนคือเนื้อหา (Content) ซึ่งถือเป็นหัวใจของการเรียนรู้และจะเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้นซึ่งสาระสำคัญของบทเรียนที่ถูกสร้างขึ้น จะมีหลักการสำคัญ ดังต่อไปนี้ (Pearson, 2002, p.28-30)

1. Information คือ ความเป็นสารสนเทศของเนื้อหาบทเรียน
2. Interactive คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียน และผู้เรียนด้วยกัน
3. Individualization คือ การส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล
4. I Feedback คือการโต้ตอบโดยทันทีที่ผู้เรียนตอบสนอง

การจัดการบทเรียนผ่าน Mobile จะมีความซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากการจัดการกับข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย การรักษาความปลอดภัยของข้อมูลย่อมมีความซับซ้อนและยุ่งยากมากกว่า โดย Perry (2002, p.76) ได้เสนอแบบจำลองกระบวนการ Mobile learning ไว้ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีความพร้อมและเครื่องมือ 2) เชื่อมต่อเข้าสู่เครือข่ายและพบเนื้อหาการเรียนรู้ที่ต้องการ 3) หากพบเนื้อหาจะไปยังขั้นที่ 4 แต่ถ้าไม่พบจะกลับเข้าสู่ขั้นที่ 2 4) ดำเนินการเรียนรู้ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในเครือข่าย และ 5) ได้ผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า Mobile learning เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ในอนาคต จะประกอบด้วยส่วนที่มีความสำคัญ ได้แก่ 1) การออกแบบสภาพแวดล้อมแบบเคลื่อนที่ 2) ด้านบริบทของ mobile learning 3) ประสบการณ์เรียนรู้ 4) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการเรียนรู้ซึ่งต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง 5) การบริหารจัดการแฟ้มข้อมูลของผู้ใช้ 6) ความสามารถของ mobile และการออกแบบหน้าจอ 7) ชนิดของสื่อ 8) สนับสนุนการสื่อสาร 9) ความสะดวกต่อการใช้งาน 10) ความร่วมมือในการเรียนรู้ 11) ประสบการณ์เรียนรู้จากโครงสร้างเนื้อหาวิชา 12) ผลลัพธ์และข้อมูลย้อนกลับ 14) การนำเสนอเรื่องราว 15) การแข่งขันความท้าทาย 16) ปฏิสัมพันธ์เข้าสังคม และ 17) การพัฒนาทักษะใหม่ ทักษะเข้าสังคม และทักษะการทำงานเป็นทีม

Mobile learning เน้นเรื่องการเรียนรู้รายบุคคลและการเรียนรู้แบบส่วนรวม ดังนั้นระบบเรียนรู้จะต้องให้เหมาะสมจึงต้องใช้หน้าจอแบบสัมผัสในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และมีความเกี่ยวข้องกับประเภทของอุปกรณ์ที่ใช้อันเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เป็นแนวโน้มในอนาคต

ผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning ในอนาคต จะมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ส่วนของผู้สอน ที่จะทำการเตรียมเนื้อหา แล้วทำการเตรียมเนื้อหาแล้วนำข้อมูลเนื้อหานั้นเข้ามาบันทึกเก็บไว้ที่ตัวควบคุมเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ซึ่งเนื้อหาจะมีในส่วนของสาระการเรียนรู้ หลักสูตร แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ไฟล์มัลติมีเดีย เป็นต้น
2. ส่วนของผู้เรียนที่เข้าไปศึกษาเนื้อหาโดยจาก Mobile ซึ่งสามารถเข้าได้โดยทางเว็บไซต์, เว็บไซต์, หรือดาวน์โหลดเนื้อหา มาศึกษาผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป
3. ระบบจัดการหลักสูตร (Course management) ที่แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารระบบ โดยสามารถเข้าสู่ระบบจากที่ไหน เวลาใดก็ได้โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบสามารถรองรับจำนวน ผู้เรียน และจำนวนบทเรียนได้ไม่จำกัด
4. ระบบการสร้างบทเรียน (Content management) ประกอบด้วยเครื่องมือในการช่วยสร้าง Content ระบบสามารถใช้งานได้ดีทั้งกับบทเรียนในรูปแบบ text-based และบทเรียนในรูปแบบ Streaming media

5. ระบบการทดสอบและประเมินผล (Test and evaluation system) มีระบบคลังข้อสอบโดยเป็นระบบการสุ่มข้อสอบสามารถจับเวลาการทำข้อสอบและการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ พร้อมเฉลย รายงานสถิติ คะแนน และสถิติการเข้าเรียนของนักเรียน

6. ระบบส่งเสริมการเรียนรู้ (Course tools) ประกอบด้วยเครื่องมือต่างๆที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้เรียน-ผู้สอนและผู้เรียน-ผู้เรียน ได้แก่ Web board และ Chat room โดยสามารถเก็บ History ของข้อมูลเหล่านี้ได้

7. ส่วนที่เป็นอุปกรณ์ของ Mobile จะต้องมีเว็บเบราว์เซอร์เพื่อทำหน้าที่ในการเปิดแสดงผลหน้าจอภาพบนมือถือผ่านอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเชื่อมโยงโปรแกรมบนมือถือแบบไร้สาย (Wap : Wireless application protocol) และต้องมีโปรแกรมสำหรับจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะสำหรับmobile

8. ส่วนที่เป็นระบบการเรียนการสอนผ่าน โดยในส่วนนี้จะมียังประกอบ 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

8.1 การจัดการเนื้อหาและปรับเปลี่ยนสำหรับ mobile เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการจัดการเนื้อหา นำเสนอเนื้อหาผ่านหน้าจอโทรศัพท์และนำส่งข้อมูลข่าวสารสำหรับการเรียนการสอน

8.2 ส่วนประกอบและการกำหนดเวลาที่ตรงกันสำหรับการเรียนการสอน เป็นส่วนๆของระบบที่ทำหน้าที่จัดองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับระบบ mobile เช่น การแสดงผลภาพ การแสดงวิดีโอ การโหลดไฟล์เสียง โดยมุ่งให้จัดการเรียนการสอนได้ตามเวลาจริงผ่านตัว Mobile

8.3 ส่วนสภาพแวดล้อมและการค้นคว้าข้อมูล เป็นส่วนที่จัดสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนรู้ผ่าน Mobile ให้เหมาะสม โดยเน้นไปในเรื่องของจัดการสำหรับโทรศัพท์ เช่น การแสดงผลหน้าจอภาพ แบตเตอรี่โทรศัพท์ เครือข่ายได้งานช่องสัญญาณโทรศัพท์ และจัดการค้นคว้าข้อมูล ช่องทางการเข้าสู่ข้อมูล เป็นต้น

9. ส่วนที่เป็นระบบการจัดการเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ (eLMS: Electronic learning management system)

9.1 ชั้นที่เป็นหน้าจอภาพ เป็นส่วนที่แสดงผลของเนื้อหา สามารถสั่งงานหรือเลือกรายการในการเรียนรู้ได้โดยผู้เรียนโดยผ่านเว็บ

9.2 ชั้นของการนำเสนอ เป็นชั้นที่ติดต่อยกหว่างหน้าจอภาพของกับส่วนที่เป็นโปรแกรมในการนำเสนอข้อมูลของระบบเป็นชั้นที่ทำหน้าที่เป็นโปรแกรมเชื่อมต่อยกหว่างหน้าจอภาพกับข้อมูลเนื้อหา

9.3 ชั้นของการจัดการเป็นชั้นที่ทำหน้าที่ในการจัดการเนื้อหาข้อมูลต่างๆที่จะไปนำเสนอในชั้นหน้าจอภาพโดยในชั้นนี้จะทำหน้าที่ในการบริหารจัดการเนื้อหาให้เป็นระบบจัดการติดต่อยกหว่างผู้ใช้โปรแกรมกับข้อมูล จัดการเกี่ยวกับรายละเอียดการเข้าสู่ระบบของผู้ใช้งาน รายงานประวัติการเข้าสู่ระบบของผู้ใช้ จัดทำรายการในรูปของดัชนีชี้เข้าสู่ข้อมูลต่างๆและบริหารจัดการรายละเอียดทั่วไปของเนื้อหา

9.4 ชั้นติดตั้งข้อมูล เป็นชั้นที่จัดทำเป็นฐานข้อมูลต่างๆเพื่อการจัดเก็บเนื้อหาของระบบ การจัดการเรียนรู้โดยจัดเก็บในรูปของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลหลักๆ ได้แก่ การจัดเก็บฐานข้อมูลของเนื้อหาสำหรับการเรียนเป็นเรื่องราวๆ หรือการจัดเก็บเป็นชิ้น (Learning object : LO) ซึ่งสามารถเก็บเป็น กี่เรื่องก็ได้ รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลสำหรับติดต่อยกกับนักเรียนและข้อมูลโดยรวมของระบบ

10. Knowledge anywhere ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Mobile learning ประกอบด้วย

10.1 ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายต่างๆ ของบทเรียน (Context data) เช่น คำอธิบาย บทเรียน คู่มือการใช้งาน การช่วยเหลือ และข้อมูลที่จำเป็นอื่นๆ เพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในระหว่างการเรียนรู้

10.2 เครื่องมือสนับสนุนที่ชาญฉลาด (Intelligent support engine) เช่น เทคโนโลยี เครือข่ายไร้สาย และซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่บริหารและจัดการบทเรียนการนำเสนอ การจัดการติดต่อยกสื่อสาร ติดตามผลและประเมินผล รวมถึงอุปกรณ์ประกอบต่างๆ เพื่อใช้สนับสนุนการเรียนการสอนผ่านจอภาพของอุปกรณ์เคลื่อนที่ ที่จะทำงานสัมพันธ์กับ Task model และ User model ที่ได้มีการออกแบบไว้ก่อนเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการเกี่ยวกับการกิจหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะนำเสนอให้แก่ผู้เรียน

10.3 หน่วยเก็บเนื้อหาของบทเรียน (Content repository) เช่น ส่วนของเนื้อหา บทเรียน แบบฝึกหัดแบบทดสอบ และส่วนที่เป็นองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดไปยังผู้เรียน

10.4 ส่วนของการติดต่อกับผู้เรียน (Interface) เช่น ส่วนของการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนผ่านแป้นพิมพ์และจอภาพของอุปกรณ์เคลื่อนที่

11. ระบบจัดการข้อมูล (Data management system) ประกอบด้วยระบบจัดการไฟล์และโพลเดอร์ ผู้สอนมีเนื้อที่เก็บข้อมูลบทเรียนเป็นของตนเอง โดยส่วนการเรียนการสอนในลักษณะของ Mobile learning ก็มีระบบบริหารและจัดการบทเรียนเช่นกันแต่ Mobile learning เพื่อพัฒนาผู้เรียนมีความซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากการจัดการกับข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย

ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย mobile learning ของสถาบันอุดมศึกษามีดังต่อไปนี้

1. กำหนดแผนกลยุทธ์และแผนวิชาการ ซึ่งเป็นภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา (Mission of University) แบ่งออกเป็น 1) ด้านนโยบายที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning 2) ด้านทิศทางการเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบ Mobile learning และ 3) ด้านเป้าหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบเคลื่อนที่

2. หลักสูตร/การสอน (Curriculum/teaching) แบ่งออกเป็น 1) กำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบ Mobile learning 2) กำหนดเนื้อหาความรู้รายวิชาและแหล่งความรู้เพิ่มเติม 3) กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนตามเวลาและต่างเวลา และ 4) กำหนดแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบทดสอบท้ายบทเรียน

3. ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ ผู้เรียน อาจารย์ ผู้ดูแลระบบ ผู้ดูแลหลักสูตรและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา

4. ด้านของทางการเรียน ได้แก่ 1) เรียนในห้องเรียนปกติ (Face-to-face) 2) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet) และ 3) เรียนผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวกับการเรียน ได้แก่ 1) สถานที่ที่ใช้ในการเรียนรู้ 2) อุปกรณ์สนับสนุนการเรียนโดยใช้รูปแบบ Mobile learning และ 3) ช่องทางการเข้าถึงข้อมูล

6. ด้านสิ่งที่สนับสนุนการร่วมมือ ได้แก่ 1) เครื่องมือบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และ 2) เครื่องมือบนเครือข่ายโทรคมนาคม

ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย mobile learning รูปแบบของบทเรียนต่างๆ ที่ผู้สอนสามารถปรับปรุงและประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม โดยมีหลักการว่า ผู้เรียนต้องเป็นศูนย์กลางและกิจกรรมที่เป็นจริง ส่วนบทเรียนทุกบทนั้นอาจไม่ต้องมีครบทุกขั้นตอนได้ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับข้อมูลทางภาษาในแต่ละบท แต่ละขั้นตอนสามารถสลับหรือเหลื่อมล้ำกันได้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ เหมือนจริง ที่อาจเป็นกิจกรรมเดี่ยว (Individual work) และกิจกรรมคู่ (Pair work) ก็ได้ แต่จะต้องมีหลักในการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมควรมีลักษณะการสื่อความหมายใกล้เคียงกับสถานการณ์ปกติ มีความหมายเชิงการสื่อความหมาย (Communicative purpose) ที่ต้องอยู่ในลักษณะที่ทำให้เกิดความจำเป็นที่ต้องสื่อความหมายโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดและเลือกใช้รูปแบบภาษาที่ต้องการ รวมทั้งให้ได้ทราบผลสำเร็จ หรือ ล้มเหลวในการใช้จริง

2. กิจกรรมควรเป็นไปตามหลักการเรียนรู้ที่น่าสนใจเหมาะสมกับผู้เรียน เพราะจะเป็นแรงดึงดูดใจให้มีเจตคติที่ดีควรมีลักษณะท้าทายในระดับที่เหมาะสม ไม่ควรง่าย หรือยากเกินกว่าระดับที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่แล้วนำมาสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนใหม่ที่เป็นการส่งเสริมสร้างการเรียนรู้ในระดับที่สูงกว่าความรู้ ความจำและความเข้าใจ ควรให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนในเรื่องของการตีความ การนำไปใช้ และการแก้ปัญหาได้มีส่วนร่วมที่เหมาะสม

3. เปิดโอกาสให้มีการฝึกการใช้ภาษาในลักษณะที่เต็มสมบูรณ์และครบวงจร (Whole-task practice) และต้องให้ลงมือทำด้วยตนเองซึ่งจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้เรียน (Improve motivation) เพราะการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับความต้องการ

4. ช่วยผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ (Natural learning) ที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ภาษาอยู่ในลักษณะธรรมชาติของการใช้ภาษานั้นอย่างแท้จริง

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning จะเป็นการเชื่อมต่อความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเหมาะสมและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสถาบันอุดมศึกษาให้เจริญก้าวหน้าเพื่อสร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ และเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษของอาจารย์และนักศึกษาให้สูงขึ้นในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning เป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง โดยหวังว่าจะนำไปใช้ได้ในอนาคตซึ่งมีความก้าวหน้าจากเทคโนโลยี และแนวโน้มของ Mobile learning ในอนาคตจะมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการเพราะข้อได้เปรียบในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) สามารถเชื่อมต่อได้ทุกที่ ทุกเวลาและทุกรูปแบบ 2) ความเร็วในการส่งผ่านข้อมูลเพิ่มมากขึ้น 3) สามารถใช้เทคโนโลยีร่วมกันได้ 4) อุปกรณ์ที่ใช้ในเครือข่ายมีขนาดเล็กและราคาถูกลง 5) ระบบมีความปลอดภัยมากขึ้น และ 6) สนับสนุนข้อมูลทุกรูปแบบ ทั้งภาพเสียง วิดีโอ และข้อความ ดังนั้นการพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษสำหรับอาจารย์และนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นอย่างมากโดยต้องได้รับการพัฒนาด้านการฟังก่อนเป็นอันดับแรกจึงจะทำให้สามารถพูดได้ และจะสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างอัตโนมัติ ได้เร็วขึ้นจากจิตใต้สำนึกโดยไม่ติดขัดอีกด้วย หลังจากนั้นจึงมาฝึกหรือแก้ไขคำที่มักจะออกเสียงภาษาอังกฤษไม่ถูกต้องไม่ชัดให้พูดได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งบางครั้งต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษที่เป็นเจ้าของภาษา เช่น ชาวอังกฤษหรืออเมริกันที่มีประสบการณ์มาช่วยสอน เพื่อให้เรียนได้เร็วและมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้นในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านการฟังและการออกเสียงภาษาอังกฤษด้วย Mobile learning จะเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะในอนาคต อันเป็นแนวทางที่ได้ถูกพัฒนาขึ้นที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถยิ่งขึ้น และเป็นการสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนให้กับตนเอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Bray, E., K. Aoki & L. Dlugosh, (2008). Predictors of learning satisfaction in Japanese online distance learners. **International Review of Research in Open and Distance Learning**. 9 (3).
- Cohen, A. D. (2012). Strategies : the interface of styles, strategies, and motivation on tasks. **Language Learning Psychology : Research, Theory, and Pedagogy**. Basingstoke, England : Palgrave Macmillan.
- Collis, B. (1996). **Tel E-learning in a Digital World : the Future of Distance Learning**. London : International Thompson Computer Press.
- Crosling, G. & I. Ward. (2002). Oral communication : the workplace needs and uses of business graduate employees. **English for Specific Purposes**. 21, 41-57.
- Dörnyei, Z. (2001). **Motivational Strategies in the Language Classroom**. Cambridge : Cambridge University Press.
- Flowerdew, J. & L. Miller, (2005). **Second Language Listening : Theory and Practice**. Cambridge : Cambridge University Press.
- Grainger, P. R. (1997). Language-learning strategies for learners of Japanese : investigating ethnicity. **Foreign Language Annals**. 30 (3), 378-385.
- Griffiths, C. (2003). Patterns of language learning strategy use. **System**. 31 (3), 367-383.
- Harvard Extension School. (2016). **Distance Education : Online Courses at Harvard**. Retrieved 6 August 2016. From <http://www.extension.harvard.edu/distance-education>.
- Harrison, R. (2002). Wireless learning with eClass2go. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. New York : CRC Press.

- Helgesen, M., & S. Brown. (2007). **Practical English Language Teaching : Listening**. New York : McGraw Hill.
- Holme, O. & M. Sharples. (2002). Implementing a student learning organizer on the pocket PC platform. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. London : Fontana.
- Koppi, T. (2002). Authentic contextual lifelong learning design. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. New York : Oxford University Press.
- Koshy, V. (2005). **Action Research for Improving Practice : a Practical Guide**. London : SAGE.
- Maleki, A. (2007). Teach ability of communication strategies : an iranian experience. **System**. 35 (4), 583-594.
- Malliou, E., et al. (2002). The AD-HOC project : eLearning anywhere, anytime. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. Thousand Oaks, CA : Sage.
- Mitchell, A. (2002). Developing a prototype microportal for m-learning : a social constructivist approach. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. California : Wadsworth.
- Noon-ura, S. (2008). **Teaching listening speaking skills to Thai students with low english profici**. 10 (4), 173-192. Retrieved 22 November 2016. From http://www.asian-efl-journal.com/August_16_sna.php
- Oxford, R. L. (1990). **Language Learning Strategies**. New York : Newbury House/Harper and Row.
- Oxford, R. L., R. Lavine & D. Crookal. (1990). Strategy training for language learners : sx situational case studies and a training model. **Foreign Language Annals**. 23 (3), 197-216.

- Pawlak, M. (2011). Research into language learning strategies : taking stock and looking ahead. **Individual Learner Differences in SLA**. Bristol : Multilingual Matters.
- Pearson, E. (2002). Anytime anywhere : empowering learners with severe disabilities. **Proceedings of the European Workshop on Mobile and Contextual Learning**. San Francisco : Jossey-Bass.
- Perry, D. (2002). **Wireless Networking in Schools**. N.p. : BECTA.
- Robinson, P. (1991). **ESP Today : a Practitioner's Guide**. London : Prentice Hall / International English Language Teaching.
- Zaremba, A. J. (2006). **Speaking Professionally**. Canada : Thompson South-Western.

ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

กุลสิรินทร์ อภิรัตน์วรเดช¹
Kulsirin Aphiratvoradej

ชื่อหนังสือ : ฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของโลก สอนวิธีคิด วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา เล่มที่ 1 ผู้แต่ง : เหว่ย ชิวอิง

เมื่อกล่าวถึงมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดเป็นที่ทราบกันดีว่าเป็นมหาวิทยาลัยได้ชื่อว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของโลก เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากทั้งในเรื่องคุณภาพวิชาการ ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนอาจารย์เป็นอาจารย์ที่มีคุณภาพมากและนักศึกษาที่จบออกมาก็จะเป็นคนเก่งคนที่มีคุณภาพของสังคม จึงเป็นคำถามที่น่าคิดว่ามหาวิทยาลัยแห่งนี้สร้างคนให้มีคุณภาพได้อย่างไร ภาพที่ปรากฏในสายตาประชาคม

โลก ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลก อาทิเช่น ประธานาธิบดี ของประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนแปดท่าน ศิษย์เก่าและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้รับรางวัลโนเบล 47 รางวัล รางวัลพูลิตเซอร์ 48 รางวัล สิ่งดังกล่าวจึงสามารถการันตีได้ว่าบุคคลที่จบจากมหาวิทยาลัย ฮาร์วาร์ด ล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถระดับหัวกะทิก็ว่าได้ อีกประเด็นที่น่าสนใจ คือ คนที่จบจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ถึงมีวิธีคิดที่แตกต่างจากคนอื่นอย่างไร มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีวิธีสอน หล่อหลอม และสร้างคนให้มีคุณภาพได้อย่างไรมีเคล็ดลับอะไรในการช่วยสอนวิธีคิดให้ชีวิตการเรียน การทำงาน และทุกๆ ด้านดีขึ้นอย่างสมบูรณ์ ทุกสิ่งที่คุณผู้อ่านได้กล่าวถึงได้ถูกรวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของโลก สอนวิธีคิด “วิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา” เล่มที่ 1 โดยผู้แต่ง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชาวจีน เหว่ยชิวอิงได้ศึกษาวิถีคิดของผู้ประสบผลสำเร็จในชีวิต เช่น บุคคลสำคัญต่างๆ ของโลกที่จบจากมหาวิทยาลัยที่เป็นของศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด รวมถึงอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้หล่อหลอมให้ลูกศิษย์ให้เป็นคนเก่ง เป็นคนมีคุณภาพของสังคม โดยผู้แต่งได้รวบรวม วิถีคิดที่ไม่มีในตำรา โดยแบ่งเป็นบทๆ ทั้งหมด 11 บท แต่ละบทมีหัวเรื่องที่น่าสนใจครอบคลุมทั้งความรู้ คติสอนใจ คำคม ประสบการณ์ชีวิตของบุคคลสำคัญของโลกไว้อย่างน่าสนใจ ผู้แต่งผสมผสานการเขียนแบบน่าค้นหา เช่น ในแต่ละบทได้ใช้แบบทดสอบแนวคิดเป็นแนวทาง โดยให้ผู้อ่านได้ลงมือทำแบบทดสอบ (ฮาร์วาร์ดทดสอบคุณ) ซึ่งจะมีความตื่นเต้นเสมอในการทำแบบทดสอบแต่ละบท และเมื่อนำผลหรือคำตอบที่ได้มาวิเคราะห์ยังจะทำให้ผู้อ่านตื่นเต้นว่าตนเองมีแนวคิดแบบไหนใกล้เคียงเทียบเคียงกับแนวคิดของนักคิดที่จบจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดหรือไม่ ว่ามีแนวคิดเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรในทุกบทจะสอดแทรกแฝงด้วยคติคำสอน แรงศรัทธาที่สร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดพลังและแรงผลักดันในทางสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดีเยี่ยม

ความโดดเด่นของหนังสือเล่มนี้อีกประการหนึ่งคือ ผู้เขียนได้หยิบยกกรณีศึกษาของบุคคลที่เคยล้มเหลวต่อมาเขาได้เปลี่ยนวิถีคิดชีวิตก็ประสบผลสำเร็จมาแชร์ประสบการณ์ชีวิตหรือการยกคำกล่าวที่เป็นคติสอนใจหรือคำคมที่สามารถสร้างแรงผลักดันหรือพลังอันใหญ่ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของผู้ที่ขาดพลัง เช่น คำกล่าวของอธิการบดีมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดคนที่ 22 โลเวลล์ ที่สอนเรื่อง “การรู้จักตนเอง” ได้กล่าวคำคมว่า “การรู้จักตนเองว่าสามารถทำอะไรได้นั้น เป็นสิ่งสำคัญ แต่การรู้จักตัวเองว่าไม่สามารถทำอะไรได้นั้นสำคัญยิ่งกว่า” นอกจากนี้ในกระบวนการสอนหรือนำเสนอจะเล่าเรื่องประกอบด้วยการยกตัวอย่างที่เป็นเสมอ ในตอนท้ายของเรื่องก็จะขมวดปมและจบลงด้วยข้อคิดคติสอนใจ คำคมต่างๆ ที่สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อ่านได้อย่างยอดเยี่ยมเสมอ

ลักษณะสำคัญที่น่าสนใจของหนังสือเล่มนี้คือ การอ้างอิงข้อมูลต่างๆ มักอ้างอิงจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเสมอ ตัวอย่าง เช่น การสอนเรื่องเป้าหมายในชีวิต “สำหรับเรือที่หลงทางทุกทิศทางลมเป็นทิศทางที่ทวนลม” ผู้เขียนได้หยิบยกผลงานวิจัยของ

อาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่ได้ทำการวิจัยกับกลุ่มคนที่มีสติปัญญา ประสพการณ์การศึกษาและพื้นฐานการดำเนินชีวิตที่ไม่แตกต่างกัน จากแบบสำรวจ จำนวน 600 ฉบับ พบว่า 27 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสำรวจไม่มีเป้าหมายในชีวิต 60 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตที่คลุมเครือ 10 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตระยะสั้นที่ชัดเจน 3 เปอร์เซ็นต์ ของผู้ตอบแบบสอบถามมีเป้าหมายชีวิตระยะยาวที่ชัดเจนจากตัวอย่างการอ้างอิงงานวิจัย ประกอบการนำเสนอทำให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ สามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องนั้นๆ ให้กับผู้อ่าน

อย่างไรก็ตามอีกประเด็นความน่าสนใจของหนังสือเล่มนี้ คือ ความสามารถในการแปลของผู้แปลที่ใช้เทคนิคการแปลขั้นสูงสามารถแปลจากต้นฉบับภาษาจีนซึ่งมีความยากเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว แต่ผู้แปล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร จาวะลา ซึ่งเป็นรุ่นพี่สาขาภาษาจีนคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของข้าพเจ้า ท่านมีความเชี่ยวชาญภาษาจีนเป็นอย่างดีเยี่ยมสามารถแปล คำคม คติสอนใจได้อย่างลุ่มลึกมีการเล่นคำอย่างน่าสนใจ โดยเฉพาะการเล่นคำที่สื่อความอย่างมีนัย ไม่ได้ยึดต้นฉบับมากเกินไป แต่แปลแบบความรวมเพื่อสื่อความให้คนอ่านได้เข้าถึงตัวบทสามารถแปลได้อย่างมีอรรถรส น่าอ่านน่าติดตาม จนแทบวางไม่ลง

หนังสือฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิดวิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา เล่มที่ 1 เป็นหนังสือที่ไม่เชิงวิชาการมาก สามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัยผู้เขียนเชื่อว่าในบางครั้งบางห้วงเวลามนุษย์เราย่อมมีความท้อถอย สิ้นหวัง เป็นเรื่องธรรมดา แต่หากมีหนังสือดีเปรียบเสมือนท่านมีเข็มทิศชี้ทางปัญญายู่เคียงข้างที่สามารถจุดประกายแนวคิดหรือสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนที่กำลังหลงทางหรือสิ้นหวังกลับมา มีวิธีใหม่เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หนังสือด้นนั้นนับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้อ่าน ควรคู่แก่การเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ปัจจุบัน หนังสือฮาร์วาร์ดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก สอนวิธีคิดวิชาชีวิตที่ไม่มีในตำรา เล่มที่ 1 เป็นหนังสือขายดีที่มียอดขายหลายล้านเล่มในประเทศจีน เกาหลีใต้และไต้หวัน และติดอันดับหนังสือขายดีในประเทศไทยและไม่นานมานี้ได้มีเล่มที่2ออกวางขายที่ร้านหนังสือเป็นที่เรียบร้อยแล้วนับว่ามีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับคนไทยที่มีโอกาสได้อ่านหนังสือดีๆ

ปรับปรุงโครงสร้างอยู่ตลอดเวลา โดยมุ่งเน้นที่โครงสร้างซึ่งมีความยืดหยุ่นมากขึ้นว่าเป็นสิ่งที่ดี การเสนอให้มีการปรับปรุงกระบวนการให้กระชับลดขั้นตอนว่าเป็นแนวทางที่เพิ่มประสิทธิภาพ การขยายสินค้าเป็นโอกาสสร้างผลกำไร

ในทางตรงกันข้าม หนังสือเล่มนี้พยายามนำผู้อ่านมาয়รากฐานขององค์การและการออกแบบ และชี้ให้เห็นว่าความเรียบง่ายต่างหากคือกุญแจแห่งความสำเร็จ การปรับปรุงโครงสร้าง กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ โดยไม่ทำความเข้าใจถึงเป้าหมายขององค์การ การไม่สามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และไม่สามารถระบุได้ว่าประเด็นใดคือจุดวิกฤต ในขณะที่เห็นดีเห็นชอบไปกับการนำแนวคิดการจัดการใหม่ๆ มาใช้โดยไม่เข้าใจผลทั้งด้านบวกและด้านลบอย่างถูกต้องต่างหากที่นำองค์การไปสู่ความซับซ้อน

ข้อสังเกตนี้สามารถสะท้อนไปถึงหน่วยงานซึ่งนิยมนำเครื่องมือ หลักเกณฑ์ รวมถึงตัวชี้วัดจำนวนมากมาประยุกต์ และเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถนำองค์กรสู่ความสำเร็จได้ โดยปราศจากการปรับให้เข้ากับบริบทขององค์กรตนเอง ดังนั้น ผลลัพธ์ที่อาจตามมาคือ การเพิ่มความสับสนให้แก่พนักงาน การเพิ่มกระบวนการที่ไม่มีความจำเป็น ตลอดจนความสับสนของลูกค้าในที่สุด

ข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับบทความเพื่อลงพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์

วารสารวิชาการฉบับนี้ออกปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม) ของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและผลงานวิจัยรวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการและการวิจัยในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในสาขาดังกล่าวต่อไป

เรื่องที่จะเสนอตีพิมพ์

ผลงานที่รับตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความวิจัย บทความวิจัยจากวิทยานิพนธ์ บทความเชิงวิชาการในสาขาที่เกี่ยวข้องทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่นเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ บทความที่จะได้รับการลงตีพิมพ์ ต้องผ่านการตรวจอ่านและประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน โดยพิจารณาแบบ Single-blind peer review และกลั่นกรองการตีพิมพ์โดยกองบรรณาธิการของวารสาร

การเตรียมต้นฉบับ

- ต้นฉบับต้องมีความยาวไม่เกิน 15 หน้ากระดาษขนาด A4 พิมพ์หน้าเดียว พร้อมไฟล์บันทึกข้อมูลในรูปของ MS WORD
- ไฟล์รูปขนาด 100 - 300 Pixels ส่งไฟล์ Jpeg แยกต่างหาก

การพิมพ์

- ขอบบน และขอบซ้าย กั้นขอบกระดาษ 1.5 นิ้ว
- ขอบขวา และขอบล่าง กั้นขอบกระดาษ 1 นิ้ว
- ตัวอักษรที่ใช้ในการพิมพ์ ใช้ Browallia New
 - ชื่อบทความใช้ตัวหนา ขนาด 20 ตัว/นิ้ว
 - ไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ
 - ชื่อผู้เขียนใช้ตัวหนา ขนาด 16 ตัว/นิ้ว ชิดขวา
 - หัวข้อหลักใช้ตัวหนา ขนาด 18 ตัว/นิ้ว ชิดซ้าย
 - หัวข้อรองใช้ตัวหนา ขนาด 16 ตัว/นิ้ว ชิดซ้ายให้เยื้องจากหัวข้อหลัก
 - หัวข้อย่อยใช้ตัวปกติ ขนาด 16 ตัว/นิ้ว
 - เนื้อเรื่องใช้ตัวปกติ ขนาด 16 ตัว/นิ้ว

ส่วนประกอบของต้นฉบับบทความประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนทุกคน พร้อมคุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- บทคัดย่อ ความยาวไม่เกิน 200 คำ และคำสำคัญ 3-5 คำ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- เนื้อเรื่อง
 - บทความวิจัย และบทความวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย บทนำ วิธีการศึกษา ผลการศึกษา สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง
 - บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อเรื่อง และสรุป
 - นอกเหนือจากเนื้อเรื่องหากมีตารางหรือภาพประกอบที่มีขนาดใหญ่ ให้บันทึกไฟล์แยกต่างหากเพิ่มเติม และความละเอียด 300 Pixel/High resolution ขนาดไม่ต่ำกว่า 500 KB

- ภาพประกอบควรมีความชัดเจน

คุณภาพคี่ทั้งนี้ต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลแบบนาม-ปี

ไว้ได้ภาพประกอบทุกครั้ง

การอ้างอิงเอกสาร

- การอ้างอิงเอกสารในเนื้อเรื่อง ให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยระบุชื่อผู้แต่ง

และปีพิมพ์ของเอกสาร ไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังของข้อความที่ต้องการอ้างอิง

เพื่อบอกแหล่งที่มาของข้อความนั้น และระบุเลขหน้าของเอกสารที่อ้างอิงด้วย ดังตัวอย่างข้างท้าย

- กรณีบทความที่นำมาอ้างอิงแบบนาม-ปี นำมาจากอินเทอร์เน็ตเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ใช้คำว่า "Online"

- การอ้างอิงท้ายบทความ (เอกสารอ้างอิง) ให้รวบรวมเอกสารทั้งหมดที่ใช้อ้างอิง (นาม-ปี)

ไว้ท้ายบทความ โดยใช้คำว่า "เอกสารอ้างอิง" หรือ "References"

ทั้งนี้ให้จัดเรียงตามลำดับอักษรของผู้แต่ง (ก-ฮ, A-Z) ถ้ามีเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ให้เรียงภาษาไทยไว้ก่อน สำหรับรูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิง ให้ใช้ตามระบบ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่างข้างท้าย

การอ้างอิงแบบนาม – ปี	การอ้างอิงท้ายบทความ
หนังสือ	
ปัญญา ใช้นางยาง (2555, น.18)	ปัญญา ใช้นางยาง. (2555). พุทธประวัติฉบับโปรด. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ธรรมบาลี.
Kaufman (2010, p.11-12)	Kaufman, F. (2010). The African Roots of Jazz. Sherman Oaks : Alfred.
Butler & Brown (2011, p.25)	Butler, R. P. & A. Brown. (2011). Copyrights for Teachers and Librarians in the 21st Century. New York : Neal-Schuman.
บทความในหนังสือ	
สุตารัตน์ ชาญเลขา (2556, น.26)	สุตารัตน์ ชาญเลขา. (2556).เล่าเรื่องการอนุรักษ์ของโบราณที่บ้านสมเด็จฯ. ใน ที่ทัศนวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
วิทยานิพนธ์	
ดาร์รัตน์ ก้าเสริฐ (2544, น.177)	ดาร์รัตน์ ก้าเสริฐ. (2544).บริการห้องสมุดสำหรับนักศึกษาทหนวกและหุดัง : กรณีศึกษาวิทยาลัยราชสุดา. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วารสาร	
สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, บุญยืน จันทรสว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร (2552, น.61)	สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, บุญยืน จันทรสว่าง และศศิพิมล ประพินพงศกร. (2552, มกราคม-มิถุนายน). บทบาทในการสอนการร้สารสนเทศของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ว.วิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 2 (1), 52-67.

อินเทอร์เน็ต	
ทีมงานทรูปลูกปัญญา (2552, ออนไลน์)	ทีมงานทรูปลูกปัญญา. (2552). การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย. ค้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2557. จาก http://www.trueplookpanya.com/knowledge_details.php?mul_content_id=2818
Wu, et al. (n.d., Online)	Wu, F.S., et al. (n.d.). The Great Wall. Retrieved 1 April 2014. From http://www.thechinaide.com/index.php?action=activity/greatWallOfChina
สัมภาษณ์	
พยุณ กลิ่นขจร (2557, สัมภาษณ์)	พยุณ กลิ่นขจร. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาดี. (สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2557).

สิ่งที่ผู้เขียนจะได้รับ

- กองบรรณาธิการ จะมอบวารสารฉบับที่บทความของผู้เขียนลงตีพิมพ์ จำนวน 2 ฉบับ
- ในกรณีที่มีผู้เขียนร่วมจะมอบให้ผู้เขียนชื่อแรก

การส่งต้นฉบับ

- ลงทะเบียนก่อนเข้าสู่ระบบ เพื่อสมัครสมาชิกโดยเข้าไปยังหน้าเว็บไซต์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ลิงค์ไปที่วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- ส่งต้นฉบับผ่านระบบ เป็นไฟล์บันทึกข้อมูลในรูปของ MS Word และรอรับผลยืนยันการได้รับ
- รอผลการตรวจอ่านและประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) และตรวจสอบผลการประเมิน
- กรณีที่บทความผ่านเกณฑ์การประเมิน อนุญาตให้ตีพิมพ์ได้ให้ทำการแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิชี้แจง
- จากนั้นส่งต้นฉบับ (ฉบับแก้ไข) ผ่านระบบกลับมาอีกครั้ง เป็นไฟล์บันทึกข้อมูล ในรูปของ MS Word
- การอนุญาตตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่บทความเป็นสิทธิของกองบรรณาธิการและถือผลการตัดสินใจ

สถานที่ติดต่อ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
 1061 ซอยอิสราภาพ 15 แขวงวิญญูจี้ เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600 โทรศัพท์ 0 2473 7000
 ต่อ 2003, 2012, 2000 อีเมล : human_bsru@hotmail.com
 เว็บไซต์ <http://human.bsru.ac.th/ejournal/index.php>

